

wroclaw.pl

Seniorem być!

Król i królowa seniorów
AD 2025 dostali
klucz do Wrocławia. Porządzą miastem
4 tygodnie

str. 16

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 37 (247), 24-30.09.2025

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 10-11

Autobusem szybciej po aglomeracji

BARTOSZ MOKRZYCKI

Źle zaparkowana hulajnoga? Zgłoś!

Porzucone na ulicy elektryczne hulajnogi często przeszkadzają. Jest pomysł, jak sprawić, by były parkowane na właściwym miejscu.

str. 4

Lodówka społeczna na nadmiar jedzenia

W poniedziałek w Dzień Niemarnowania Jedzenia wybierz się na zakupy na wrocławskie targowiska, a spotka Cię miła niespodzianka.

str. 5

Najstarsza szkoła skończyła już 80 lat

Nosi imię Marii Dąbrowskiej, stoi przy ul. Nowowiejskiej. Szkoła Podstawowa nr 1 nie bez powodu dostała taki numer.

str. 12

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

miasto to ludzie. Nie urzędowe procedury, nie schematy – tylko rozmowy, spotkania, wspólne decyzje. Poniedziałki i piątki spędzam na spotkaniach z mieszkańcami w ratuszu. Nikt tak dobrze miasta nie czuje jak jego obywatele. W ostatni poniedziałek było tych spotkań 25 – sprawy duże i małe, od infrastruktury drogowej po prośby dotyczące zieleni czy bezpieczeństwa. Do tego spotkania w terenie – na festynach, ulicach, w szkołach. To w takich rozmowach rodzi się polityka miejska. Mieszkańcy wskazują, co trzeba zmienić, a naszym zadaniem – moim i urzędników – jest to realizować.

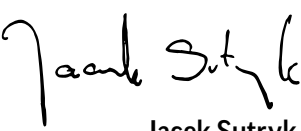
Mam świadomość, że zaufanie do społeczników i aktywistów czasem wymaga odwagi. Ale wiem też, że często się opłaca. Budowa północnego odcinka Obwodni-

cy Śródmiejskiej mogła stać się kolejnym konfliktem inwestycji z ochroną przyrody. Zamiast tego jest dialogiem. Razem z ekologami i zielonymi radnymi, m.in. Robertem Suligowskim, wypracowaliśmy rozwiązania, które chronią siedliska płazów i gadów, a jednocześnie pozwalają projektować nowoczesną drogę. Można połączyć rozwój miasta z troską o naturę.

Podobnie na Popowicach – gdzie w sobotę dzień otwarty w Zajeźdni na Legnickiej. Zabytkowe tramwaje i autobusy, które widzimy na ulicach, nie byłyby w takiej kondycji, gdyby nie pasjonaci z Klubu Sympatyków Transportu Miejskiego. Dzięki ich pracy i przychylności MPK udaje się ożywiać dziedzictwo, które w wielu innych miastach stoi w halach muzealnych. U nas historia naprawdę jeździ po torach. Te przykłady pokazują coś więcej niż tylko udane projekty. Pokazują,

że gdy mieszkańcom daje się głos, a społecznikom przestrzeń do działania – dzieją się cuda. Samorząd może finansować i organizować, ale to energia ludzi sprawia, że miasto nabiera charakteru i życia.

Dlatego chcę podkreślić: Wrocław rozwija się nie dzięki urzędnikom czy publicznym pieniądзом... choć też, ale przede wszystkim dzięki wspólnemu wysiłkowi. Dzięki rozmowom, kompromisom i zaangażowaniu wielu środowisk. Naszą siłą jest to, że potrafimy słuchać i działać razem. I jestem przekonany, że w tym tkwi przyszłość Wrocławia – w codziennej współpracy, która naprawdę działa.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 25.09	PT. 26.09	SOB. 27.09	ND. 28.09	PN. 29.09	WT. 30.09	ŚR. 1.10
16°C	16°C	18°C	17°C	18°C	17°C	18°C

POCZTÓWKA Z MIASTA

Abhishek Bachchan we Wrocławiu

W piątek 19.09 z wizytą we Wrocławiu gościł Abhishek Bachchan, gwiazda indyjskiego kina, syn legendy kina światowego Amitabha Bachchana i wnuk wielkiego indyjskiego poety Harivansha Rai Bachchana. Aktor, producent i promotor sportu zapowiedział powstanie pierwszego we Wrocławiu boiska do krykieta i odsłonił tablicę pamiątkową z odciskami dłoni swego ojca.

Swój dzień we Wrocławiu Abhishek Bachchan, znany indyjski aktor, producent oraz ceniony promotor sportu (zwłaszcza krykieta) rozpoczął od wizyty na stadionie Oławka przy ul. Na Niskich Łąkach. Miejsce jest tu bardzo ważne, bo w piątek 19.09 oficjalnie przedstawiono intencję budowy pierwszego profesjonalnego boiska do krykieta we Wrocławiu, a obiekt ten w przy-

szłości ma nosić imię legendy kina indyjskiego Amitabha Bachchana, ojca aktora Abhisheka. Krykiet, będący w Indiach sportem niemal kultowym, stanie się ważną częścią życia sportowego miasta – wrocławskie kluby, młodzież i miłośnicy tej dyscypliny zyskają wkrótce miejsce do regularnych spotkań i rozgrywek.

– To moment wielkiej dumy dla mojej rodziny, bo jest dla nas niezwykle ważne, że nie tylko poprzez kulturę, jak również poprzez sport miasto Wrocław i rodzina Bachchanów, ale też Indie będą jeszcze silniej związane. Życzę wszystkiego najlepszego drużynie krykieta we Wrocławiu i mam nadzieję, że kiedyś zagramy mecz pomiędzy polską a indyjską reprezentacją krykieta – mówił Abhishek Bachchan.

Nie róbcie zdjęć pojazdom wojskowym

Wzmożony ruch pojazdów wojskowych na drogach w całej Polsce do połowy października. Żołnierze wracają do macierzystych baz z ćwiczeń Żelazny Obrońca 25. Wojsko apeluje, aby nie fotografować i nie publikować zdjęć przejeżdżających kolumn.

Tomasz Wysocki

Nawet przez trzy tygodnie (do połowy października) drogami w całej Polsce będą przejeżdżały kolumny pojazdów wojskowych. Żołnierze będą wracali do baz po ćwiczeniach pod kryptonimem Żelazny Obrońca 25.

„Przejazdy będą odbywać się przez większość województw, z wykorzystaniem autostrad, dróg ekspresowych i krajowych. Podobnie jak podczas przemarszów na ćwiczenia, także i teraz przejazdy kolumn stanowią element szkolenia” – czytamy w komunikacie Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych.

Zasady podczas przejazdu

Zasady obowiązujące podczas przejazdu kolumn wojskowych:

- kolumny będą eskortowane i zabezpieczane przez Żandarmerię Wojskową, pododdziały regulacji ruchu i policję we współpracy z władzami lokalnymi
- kolumna może liczyć maksymalnie 20 pojazdów, a odległość między kolumnami nie może być mniejsza niż 500 m
- kolumnę liczącą 6 i więcej pojazdów rozpoczyna i kończy pojazd oznaczony pomarańczową tablicą z piktogramem 3 ciężarówek
- pierwszy pojazd w kolumnie posiada chorągiewkę niebieską, a ostatni zieloną
- wszystkie pojazdy wojskowe

MATERIAŁY PRASOWE DGSW

Pojazdy wojskowe możemy spotykać częściej przez 3 tygodnie na drogach większości województw kraju

poruszają się z włączonymi światłami mijania lub drogowymi.

Zasady dla kierowców cywilnych

Wojskowi przypominają też zasady obowiązujące kierowców cywilnych, którzy na swojej drodze spotkają pojazdy wojskowe. Najważniejsze z nich to:

- kolumny stosują się do przepisów ruchu drogowego (z wyjąt-

kiem pojazdów uprzywilejowanych) ■ wyprzedzanie kolumn jest dozwolone, jednak manewr musi być wykonany w sposób płynny i nieprzerwany ■ wjeżdżanie pomiędzy pojazdy kolumny jest zabronione ■ należy zachować szczególną ostrożność i stosować się do poleceń osób zabezpieczających przejazd.

Przejazdy kolumn stanowią element szkolenia. Zorganizowane są tak, aby w jak najmniejszym

stopniu wpływały na bieżący ruch.

„Przypominamy, że w trosce o bezpieczeństwo Sił Zbrojnych RP oraz państwa nie należy publikować zdjęć, nagrań, lokalizacji, dat i godzin przejazdów kolumn wojskowych ani danych dotyczących wylotów i lądowań statków powietrznych” – podkreśla Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych w komunikacie prasowym.

Nowe wojska mają szefa z Wrocławia

Pułkownik lekarz **Mariusz Kiszka** pokieruje Dowództwem Wojsk Medycznych. Dotąd pełnił funkcję zastępcy komendanta wrocławskiego szpitala wojskowego. Jest specjalistą w zakresie otolaryngologii, absolwentem studiów podyplomowych w zakresie zarządzania i finansów w ochronie zdrowia. Powołanie nowej struktury ogłosił minister obrony narodowej. Do zadań Dowództwa Wojsk Medycznych należą: budowanie odpowiedniego zabezpieczenia medycznego, odtworzenie Wojskowej Uczelni Medycznej w Łodzi, współpraca z sektorem cywilnym, podnoszenie kwalifikacji personelu, konsolidacja działań placówek wojskowych i cywilnych.

Jak dyżurują radni miejscy we wrześniu

Spotkania z radnymi miejskimi odbywają się w godz. 15-16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204 i 205) w środy i czwartki. Najbliższy dyżur ma radna: 24.09 Ewa Wrońska.

Pakiet startowy – pierwsze kroki w szkole

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, we współpracy z Departamentem Edukacji UMW, przygotowało nowy „Szkolny pakiet startowy”, który wyjaśnia, jak wygląda nauka w Polsce.

Redakcja

To przewodnik stworzony dla uczniów i ich rodziców, którzy dopiero poznają polski system edukacji w językach polskim, ukraińskim i angielskim. Odbiorcy dowiedzą się z niego:

- Jak działa polska szkoła? Od struktury szkolnictwa, przez kalendarz roku szkolnego, po terminy ferii i świąt.
- Jakie egzaminy czekają na uczniów? Najważniejsze sprawdziany na różnych etapach edukacji.

- Jakie są prawa i obowiązki uczniów? Wszystko o zasadach panujących w szkole, zajęciach pozalekcyjnych i życiu szkolnym.
- Czym jest świetlica, jak działa dziennik elektroniczny, jak ubrać się na WF? Wiele kwestii, które są kluczowe, a wcale nie oczywiste.
- Praktyczne formularze i słowniczek pojęć szkolnych, które ułatwią komunikację i załatwianie formalności.

Oddaj krew, jeśli możesz

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Pilnie poszukiwane są wszystkie grupy. Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7-17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30-12. Akcje wyjazdowe w najbliższych dniach organizowane są: w śr. **25.09** w godz. 9-13 przy Aquapark Wrocław, ul. Borowska 99; w pon. **29.09** w godz. 8-13 przy Akademii Wojsk Lądowych, Czajkowskiego 109; we wt. **30.09** w godz. 9-13 przy Centrum Południe, ul. Powstańców Śląskich 15/17.

Plik PDF jest na stronie: www.wielokultury.wroclaw.pl/publikacje

Widzisz źle zaparkowane hulajnogi? Poinformuj!

Miasta od dawna borykają się z problemem źle odstawionych hulajnóg. Porzucone na chodnikach, trawnikach, drogach dla rowerów nie tylko utrudniają poruszanie się pieszym i rowerzystom, ale także stwarzają realne zagrożenie. Widzisz problem? Nie bądź obojętny. Zgłoś go przez udostępniony specjalny formularz.

Redakcja

Wśród rozwiązań, które szturmem zdobyły ulice metropolii, szczególnie miejsca zajmują elektryczne hulajnogi na wynajem. Niestety, często porzucone na chodnikach, trawnikach, drogach dla rowerów czy w sposób blokujący wejścia do budynków pojazdy nie tylko utrudniają poruszanie się pieszym, ale także stwarzają realne zagrożenie, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami. Na niebezpieczeństwo potknięcia się o przeszkodę szczególnie narażone są osoby niewidome i niedowidzące, dlatego hulajnogi warto parkować w stałych punktach, w których występują bariery.

Jak zaparkować hulajnogę?

Miejscami przeznaczonymi do zwrotu hulajnóg elektrycznych we Wrocławiu są stojaki rowerowe. Obecnie w mieście mamy ponad 20 tysięcy takich miejsc parkingowych. Jeśli nie ma stojaka, hulajnogę parkujemy na zasadach ogólnych. Przepisy mówią, że należy parkować wzdłuż zewnętrznej krawędzi chodnika, bezpośrednio przy niej. Nie możemy przy tym utrudniać ruchu pieszym – należy pozostawić im co najmniej 1,5 m szerokości chodnika, ale w przy-

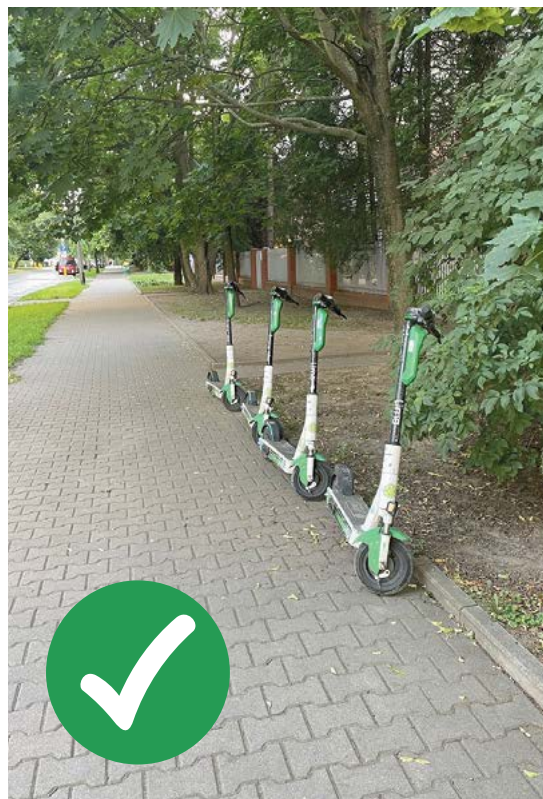
Miejsca, gdzie hulajnogi często są źle zaparkowane, zgłoś przez geoankietę: www.wro.news/geoankieta

padku ulic o dużym natężeniu ruchu pieszego, ta szerokość powinna być większa. Nie wolno parkować hulajnóg na przejściach dla pieszych czy drogach rowerowych.

Patrz na znaki

Jeśli na danej ulicy obowiązuje znak zakaz ruchu pojazdów, a tak-

że postój lub zatrzymywania się, to dotyczy on też hulajnóg elektrycznych! Zakaz postój i zatrzymywania się, o ile nie ma dodatkowej tabliczki zmieniającej jego zakres, odnosi się do danej strony ulicy, czyli części jezdni oraz całego chodnika. W strefach zamieszkania zgodnie z przepisami możesz parkować hulajnogę wyłącznie przy

stojakach rowerowych. Uważaj, aby parkując hulajnogę, nie zostać jej na pasach lub bezpośrednio przy pasach prowadzących dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

Źle zaparkowana? Zgłoś

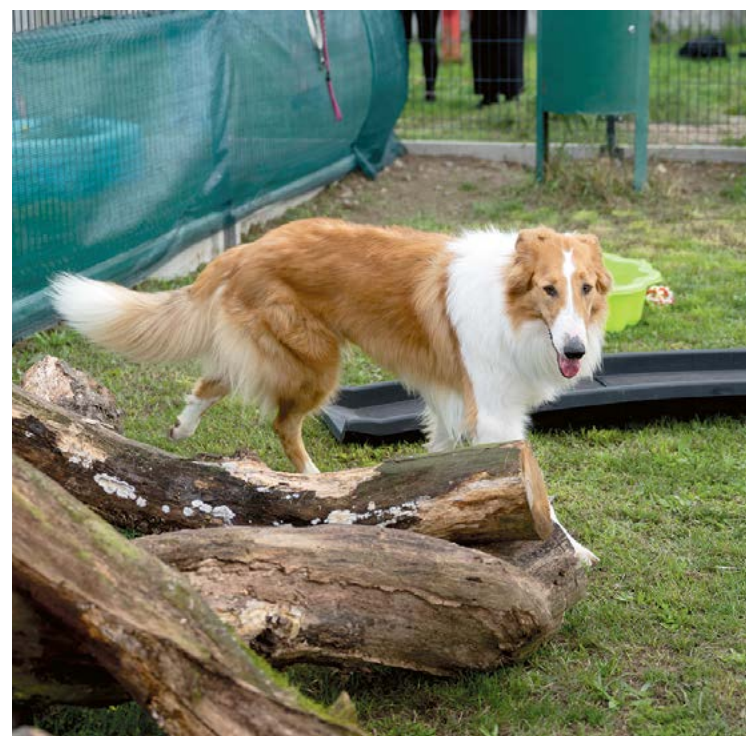
Miasto Wrocław uruchomiło nową formę zgłaszania miejsc, w któ-

rych notorycznie pozostawiane hulajnogi elektryczne na wynajem utrudniają poruszanie się pieszym i rowerzystom. Jeśli widzisz przewróconą lub stwarzającą w inny sposób zagrożenie hulajnogę, a możesz sam ją podnieść lub przestawić – warto to zrobić. Jeśli to jest niemożliwe, należy zgłosić do operatora lub straży miejskiej. Dwóch z trzech operatorów funkcjonujących we Wrocławiu, na prośbę Urzędu Miejskiego Wrocławia, oznakowało swoje pojazdy numerem telefonu, na który można zgłaszać nieprawidłowo zaparkowane lub porzucone hulajnogi.

- DOTT – nr tel. 22 103 40 93
- LIME – nr tel. 32 224 71 22
- BOLT – nr tel. 22 307 83 67.
- Straż Miejska Wrocławia – nr tel. 986; straz@smwroclaw.pl.

Urząd Miejski Wrocławia stworzył geoankietę do zgłaszania miejsc, w których notorycznie dochodzi do nieprawidłowego parkowania. Uwaga dla osób z niepełnosprawnością wzroku: anketa może nie być dostępna. W takiej sytuacji prosimy o przesłanie zgłoszenia bezpośrednio na adres: hulajnogi@um.wroc.pl. W treści prosimy uwzględnić zgłaszaną lokalizację. W zgłaszanie hulajnóg angażuje się też Biuro Wrocław Bez Barier.

Trzy nowe wybiegi dla psów w schronisku TOZ

Nowe wybiegi dla psów w TOZ Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt

Wrocław konsekwentnie rozwija systemowe działania na rzecz zwierząt. W TOZ Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt przy ul. Ślazowej otwarto nowe miejsca codziennego ruchu, socjalizacji i pracy behawioralnej. To tylko część strategii miasta, w której ważną rolę odgrywa także aplikacja WrocŁapka.

Magdalena Talik

Czworonożni pupile ze schroniska przy Ślazowej są zachwycone. Mają trzy nowe wybiegi. Równie ważne są jednak narzędzia cyfrowe, które pomagają znaleźć zwierzątkom nowe domy. Dlatego miasto przykładą dużą wagę do aplikacji WrocŁapka – agregatora ogłoszeń adopcyjnych z kilkunastu organizacji. Dzięki niej każdy wrocławianin, który myśli o przygarbieniu psa czy kota, ma dostęp do rzetelnych i aktualnych informacji w jednym miejscu.

Dyrektorka schroniska Aleksandra Cukier wskazuje, że wybiegi w schronisku i cyfrowe narzędzia

wspierają się wzajemnie. – Moim marzeniem są puste klatki. Wiem, że dziś to nierealne, bo wciąż walczymy z bezdomnością zwierząt, ale każde takie działanie nas do tego przybliża. Wybiegi sprawiają, że psy szybciej odzyskują równowagę, a dzięki WrocŁapce łatwiej je pokazać i znaleźć im dom. To połączenie codziennej troski i nowoczesnej technologii – dodaje.

Za wdrożeniem aplikacji stoją także radni miejscy. Martyna Stachowiak, zaangażowana w projekt od początku, podkreśla wymiar edukacyjny rozwiązania. – WrocŁapka to nie tylko ogłoszenia adopcyjne, ale też przewodnik dla przyszłych opiekunów. Znajdziemy tam in-

formacje, jak przygotować się do adopcji, jakie obowiązki wiążą się z opieką nad zwierzęciem, a także praktyczne porady dotyczące codziennej opieki. To narzędzie, które ułatwia odpowiedzialne decyzje – mówi Martyna Stachowiak.

Obecnie w TOZ Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt przebywa ok. 160 psów i ponad 250 kotów. Dzięki nowym wybiegom mają one lepsze warunki socjalizacji, a dzięki aplikacji WrocŁapka – większe szanse na trafienie do nowych domów. Miasto łączy inwestycje infrastrukturalne z działaniami edukacyjnymi i technologicznymi, by systemowo rozwiązywać problem bezdomności zwierząt.

Nadwyżka jedzenia? Włóż do lodówki... społecznej

W poniedziałek 29 września obchodzony jest Dzień Niemarnowania Jedzenia. Z tej okazji kilka wrocławskich targowisk przygotowało niespodziankę. Przeczytaj, jaką i dowiedz się przy okazji, jak można żyć bardziej ekologicznie, dając jedzeniu, ale i zbędnym rzeczom, drugie życie.

Redakcja

– Zbliża się ważna data, która przypomina nam o tym, jak wielką wartość ma jedzenie – nie tylko na talerzu, ale też w kontekście troski o środowisko, solidarności społecznej i odpowiedzialności konsumenckiej. 29 września obchodzimy Międzynarodowy Dzień Niemarnowania Jedzenia, a nasze miasto ma wyjątkowe możliwości, by uczcić ten dzień w praktyczny i lokalny sposób – zaprasza do akcji Małgorzata Golak, dyrektorka Biura Rozwoju Gospodarczego UMW.

Punkty na targowiskach

Zamiast wyrzucać nadmiar warzyw, owoców, przetworów czy pieczywa – przynieś je na jedno z wrocławskich targowisk, gdzie możesz je przekazać innym mieszkańcom, wkładając do lodówki społecznej. To nie tylko

TOMASZ HOŁOD

Dyrektor BRG Małgorzata Golak na otwarciu lodówki społecznej na Bazarze Komandor w marcu 2023 r.

gest dobroci, ale też sposób na budowanie wspólnoty.

Oto kilka wrocławskich targowisk, na których można się podzielić jedzeniem w ten sposób:

- Targowisko Niedźwiedzia – idealne miejsce dla mieszkańców Pilzyc i okolic
- Bazar Komandor – targowisko w sercu Wrocławia, chętnie

nie odwiedzane przez lokalną społeczność

- Targ na Ptasiej – kameralne targowisko, które sprzyja sąsiedzkim inicjatywom
- Pasaż Zielińskiego – centralny punkt miasta, gdzie codziennie krzyżują się ścieżki wielu wrocławian.

Pierwsze 5 osób, które przyniosą produkty spożywcze do lodówki

społecznej na wskazanych targowiskach, otrzyma torbę z napisem „Pokochaj wrocławskie targowiska” (informacja na targowisku).

Poznaj zasady

- W takich lodówkach powinno się zostawiać żywność, która nadaje się do spożycia i jest szczelnie zapakowana.

- Do lodówki nie można wkładać surowego mięsa, a także jedzenia w otwartych puszkach i słoikach.
- Produkty domowe powinny być oznaczone datą przygotowania oraz opisem. Dobrze też zaznaczyć, czy potrawa jest mięsna, wegetariańska lub wegańska.
- Nadwyżkę jedzenia należy zostawić w punkcie jak najszybciej, gdy mamy pewność, że potrawy są świeże i nadają się do spożycia.

Nie tylko jedzenie

Ale we Wrocławiu nie marnujemy nie tylko jedzenia! Na specjalnej mapie Wrocław nie marnuje znajdziecie także punkty skupu elektroodpadów, punkty skupu odzieży, punkty naprawy rowerów, wrocławskie bazy i targowiska, półki bookcrossingowe, a nawet pchle targi.

Jest to interaktywna mapa stworzona specjalnie dla mieszkańców Wrocławia, którzy chcą żyć w duchu less waste i unikać marnowania jedzenia czy zasobów. Korzystając z mapy, możesz sprawdzić, jak żyć bardziej ekologicznie.

➤ Wejdź na: www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/mapa-wroclaw-nie-marnuje

Żywność ważna sprawa: spotkania dla specjalistów

Spotkanie regionalnych producentów i dostawców żywności z wrocławskimi restauratorami „Od pola na wrocławski stół” 6 października i Wrocławskie Forum Żywnościowe pod hasłem „Jak zmiany zasiewać?” 15 października. Kolejny miesiąc będzie kręcił się wokół spraw żywieniowych. Zainteresowany? Zapisz się już dziś.

Agata Zięba

Spotkanie „Od pola na wrocławski stół” ma na celu rozpropagowanie i wzrost wykorzystania produktów lokalnych we wrocławskich restauracjach oraz nawiązanie bezpośredniej i stałej współpracy pomiędzy producentami żywności a restauratorami.

To wyjątkowa okazja do rozmowy o potrzebach i możliwościach współpracy, ale również do odkrywania nowych smaków i inspiracji kulinarnych. Spotkanie kierowane jest do restauratorów, szefów kuchni, managerów lokali, wszystkich, którym bliska jest idea krótkiego łańcucha dostaw i jakości. Zgłoszenia do 30

września przyjmuje Convention Bureau-Wrocław pod adresem mejlowym: chorazykiewicz@convention.wroclaw.pl.

Po raz drugi Wrocław gościć będzie też specjalistów w zakresie produkcji rolnej, przetwórstwa, badań i zarządzania żywnością. Cel: zrozumieć, w jaki sposób Wrocław i podobne mu miasta mogą budować bezpieczeństwo żywnościowe w obliczu zmian klimatycznych i rynkowych. Zarówno systemowo, jak i oddolnie, siłą mieszkańców.

Prelegenci w czasie wystąpień i paneli dyskusyjnych na Wrocławskim Forum Żywnościowym spróbują odpowiedzieć na kilka kluczowych pytań:

- jakie dane mogą pomóc nam budować miejską politykę żywnościową
- co mogą zrobić miasta, by uchronić się przed kryzysem lub zaadaptować się do zmian
- jakie są praktyki rolnictwa miejskiego
- jakie znaczenie mają nawyki mieszkańców i mieszkanki, zarówno jeżeli chodzi o konsumpcję, jak i produkcję.

Dołącz do wydarzenia w Piekarni Żywa Kultura, ul. Księcia Witolda 62. Wymagana jest rejestracja na stronie www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/wroclawskie-forum-zywnosciowe.

TOMASZ HOŁOD

Spotkanie „Od pola na wrocławski stół” w lipcu 2023 roku

PoWROty wrocławskich podwórek – pięć przemian

Podwórka we Wrocławiu są systematycznie remontowane w ramach programu „poWROty podwórek”, na który miasto przeznaczyło do 2029 roku aż 250 mln zł. Oto pięć spektakularnych przemian wewnątrz podwórzowych zrealizowanych w latach 2019–2025, które odmieniły pojęcie sąsiedzkiej integracji.

Nadia Szagdaj

W ramach programu „poWROty podwórek” stawiane są nowe place zabaw, mała architektura służąca wypoczynkowi, modernizowane są miejsca zbiórki odpadów i rewitalizowane ciągi komunikacyjne. Powstają też nowe parkingi, strefy sportu i rekreacji, jak boiska czy siłownie na wolnym powietrzu.

Dzięki remontom podwórek mieszkańcy mają swoje miejsce, w którym mogą się integrować, spotykać podczas festynów osiedlowych, a w ostatnim czasie także np. słuchać muzyki (letni cykl „Muzyka w Podwórku”). Do 2029 roku Wrocław zamierza przeznaczyć na odnowę podwórek ćwierć miliarda złotych. Miasto ma ich w zasobie 950. Zasobem komunalnym zarządzają: Zarząd Zasobu Komunalnego i spółka Wrocławskie Mieszkania.

Wnętrze 1. Rozbrat, Prusa i Sępa-Szarzyńskiego. Więcej informacji i zdjęć na: www.wro.news/podworko2025

W tym zestawieniu wzięliśmy na tapet podwórka wyremontowane przez Wrocławskie Mieszkania. – W latach 2019–2025 wykonaliśmy remonty 15 wewnątrz, 5 mamy w realizacji. Inwestycje były możliwe m.in. dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych w wysokości 10 mln zł. Każdorazowo inwestycje poprzedzały konsultacje, a niektóre z nich są inicjatywą samych mieszkańców w ramach WBO – wylicza Kata-

ryzna Galewska z Wrocławskich Mieszkań.

Prezentujemy pięć podwórek z zasobu Wrocławskich Mieszkań, które przeszły spektakularną metamorfozę.

1. Rozbrat – Prusa – Sępa – Szarzyńskiego

W ramach prac uporządkowano strefy zbiórki odpadów, ogrodzono je i obsadzono roślinami,

wyremontowano przejazd bramowy, wykonano ciągi piesze i jezdne, posadzono drzewa, krzewy, trawy oraz byliny.

2. Jaracza – Orzeszkowej – Wyszyńskiego – Nowowiejska

W ramach przebudowy wnętrza utwardzono ciągi jezdne, wyznaczono nowe i uporządkowane miejsca parkingowe, zmodernizowano ciągi piesze, postawiono nowe ławki.

3. Górnickiego – Sienkiewicza – Sępa – Szarzyńskiego – Benedyktyńska

W ramach remontu naprawiono infrastrukturę drogową i parkingów, wytyczono miejsca parkingowe dla osób z niepełnościami, zamontowano energooszczędne oświetlenia.

4. Prądyńskiego 39A i podwórko przy CAL-u

Z podwórza zniknęły niektóre komórki lokatorskie na węgiel. Stały się zbędne po przyłączeniu kamienic do miejskiej sieci ciepłowniczej. Teren został uprzątnięty, posiano na nim trawę i kwiaty. Stanęły tu również donice z roślinami.

5. Nehringa – Nauczycielska – Skłodowskiej

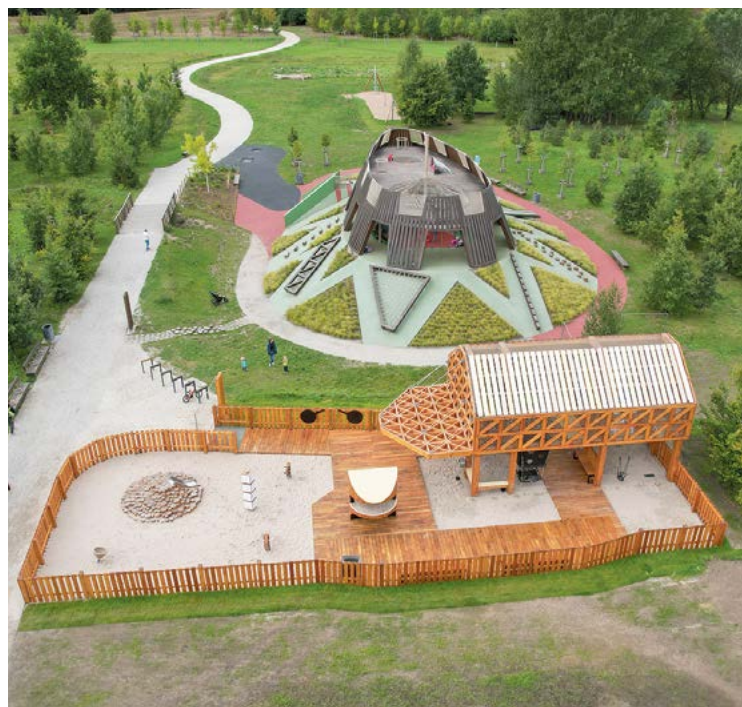
W zakresie prac wykonano: nową nawierzchnię, poprawiono ciągi pieszo-jezdne, osłonę śmietnikową, nowe oświetlenie.

INWESTYCJA W LICZBACH

58,5 mln zł
na podwórka w 2025

250 mln zł
na podwórka do 2029

Zagroda w średniowiecznym grodzie już gotowa

„Średniowieczny Wrocław – etap II”, czyli kolejna część inwestycji w parku Tysiąclecia, realizowana w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i #ZielonejRewolucji jest ukończona. Na podgrodzium już istniejącej warowni powstała teraz konstrukcja średniowiecznej zagrody.

Redakcja

„Nowy obiekt został wyposażony w klatkę wspinaczkową, tunel, huśtawkę wahadłową (koszycek) mocowaną do drewnianej belki za pomocą łańcuchów, górkę ze zjeżdżalnią, piaskownicę „studnia”, bujak i interaktywną ściankę” – informuje na swoim profilu na Facebooku Zarząd Zieleni Miejskiej. „Wcześniej w tym roku skończyliśmy budowę nowej tyrolki. Mamy do tego ścieżkę w kierunku rzeki”.

Powstały również ogrodzenie z siedziskami i bezpieczne nawierzchnie o różnej konstrukcji,

zarówno piaszczystej, żwirowej, jak i drewnianej. Na „Średniowieczny Wrocław” składają się: brama wejściowa – średniowieczna dzwonnica, wiejska zagroda, stodoła, słowiański totem, drewniany most, piaskownica, górkę ze zjeżdżalnią, urządzenia wspinaczkowe. To wszystko kosztowało 1,5 mln zł.

Dla małych księżniczek, a także rycerzy

Konstrukcja „Średniowieczny Wrocław” w parku Tysiąclecia to jeden z najpopularniejszych i najciekawszych placów zabaw dla dzieci we Wrocławiu. Wa-

rowne grodzisko cieszy się olbrzymią popularnością.

Z warowni na wały

W ramach II etapu tej inwestycji oprócz średniowiecznej zagrody, która została wzniesiona na podgrodzium warowni, wykonano także ścieżkę w kierunku rzeki.

– Sukcesywnie poprawiamy komunikację do ul. Granicznej – mówi Marek Szempliński, rzecznik ZZM Wrocław, i zapowiada, że trwają starania o wypracowanie porozumienia, które umożliwi także wykonanie wejścia na wały.

Średniowieczny Wrocław w parku Tysiąclecia ma już zagrodę

Trzebnicka będzie lepsza dla rowerów

Porządna dwukierunkowa droga rowerowa z lepszym chodnikiem ma powstać na ul. Trzebnickiej. Biec ma po wschodniej stronie – od wiaduktu kolejowego przy Ołbińskiej do mostów Trzebnickich.

Drugi odcinek dla pieszych i rowerzystów – znacznie krótszy – powstanie po zachodniej stronie, od Kleczkowskiej do pl. Powstańców Wielkopolskich. Poza tym wyremontowane mają zostać chodniki, przebudowane przystanki i miejsca postojowe, zmodernizowana sygnalizacja i miejskie kanały technologiczne, a także fragment wodociągu.

To wszystko ma zaprojektować Dolnośląska Pracownia Projekt-

towa za kwotę 961 tys. zł. Będzie mieć na to rok od podpisania umowy.

W ramach jednego przetargu projektant będzie miał do wykonania trzy zadania. Etap I – przebudowa wschodniej strony ul. Trzebnickiej, etap II – strona zachodnia od ul. Kleczkowskiej do pl. Powstańców Wielkopolskich, etap III projekt wymiany sieci wodociągowej między ul. św. Wincen- tego a Trzebnicką 32.

Będzie nowy orlik przy ul. Lotniczej

W sportowym parku, od strony ul. Idzikowskiego, powstanie nowy orlik. W ramach inwestycji zostaną zmodernizowane: boisko do piłki nożnej (30 x 60 m) – naturalna murawa zostanie zastąpiona sztuczną nawierzchnią, dwa boiska wielofunkcyjne (16 x 28 m) z bezpieczną nawierzchnią poliuretanową zamiast asfaltu, a dojścia do boisk zostaną utwardzone. Do tego: nowe oświetlenie i monitoring, piłkochwyty przy boiskach, zmodernizowana trybuna z miejscami dla osób z niepełnosprawnościami, stojaki na rowery, ławki, kosze na śmieci i nowe trawniki. Na ten cel miasto pozyskało 700 tys. zł dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Remont Bastei Hioba już się zakończył

Zabytkowa Basteja Hioba to fragment dawnych systemów obronnych Wrocławia. Powstanie fortyfikacji datuje się na koniec XV w. Przeszła odświeżenie, przy okazji którego dodano kilka elementów.

Renowacja obiektu polegała na uzupełnieniu ubytków i wzmocnieniu konstrukcji muru, wykonaniu chodników, z odpowiednim drenażem i trawników na skarpach. Odnowiono też chodnik od ul. Słowackiego, a w obrębie obronnych murów stanęła makietka z brązu przedstawiająca fortyfikację. Zainstalowano szklaną tablicę informacyjną nt. historii wrocławskich umocnień obronnych. Basteję odsłonięto ponownie przy okazji

budowy hotelu „Panorama” pod koniec lat 60. XX wieku. Wcześniej mury były skryte pod zabudową po tym, jak w dużej części zostały zniszczone w XIX wieku. Stało się to po zdobyciu miasta przez wojska napoleońskie w 1807 r. Remont Bastei Hioba kosztował 1,658 mln zł i był w dużej mierze sfinansowany z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Wrocław dostał na ten cel 1,6 mln zł od państwa. Miasto dołożyło ponad 34 tys. zł.

Odnawiają chodnik na ul. Gubińskiej

Na Nowym Dworze trwa remont chodnika przy ul. Gubińskiej – między Budziszyńską a Wojrowicką wymieniane jest ponad 560 m pękniętych płytek. To lokalna inwestycja z Funduszu Osiedlowego, która poprawi komfort codziennych spacerów i estetykę okolicy.

Będzie łatwiejszy dostęp do MOPS-u

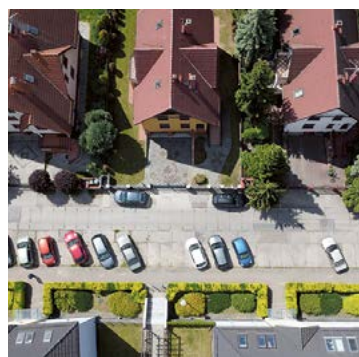
Na Przedmieściu Oławskim pracują przy ul. Dąbrowskiego. Najpierw nowa nawierzchnia pojawi się od strony skrzyżowania z Komuny Paryskiej, aby ułatwić dostęp do budynku MOPS. Docelowo remont obejmie całą zachodnią stronę ulicy aż do ul. Kościuszki.

Trwają prace przy Powstańców Śląskich

Zbliża się układanie nowej nawierzchni asfaltowej na lewych pasach ruchu. Najbardziej zaawansowane są prace na odcinku od Wielkiej do pl. Powstańców Śl., gdzie wykonano już podbudowę. Trwają roboty brukarskie z wykorzystaniem odzyskanego kamienia.

Bezpieczny uczeń – spokojny rodzic

Na Kozanowie i Pilczycach kończy się realizacja projektu „Bezpieczny uczeń – spokojny rodzic”, zgłoszonego do Funduszu Osiedlowego. To zabezpieczenia, takie jak: wyniesione przejścia, progi zwalniające, nowe chodniki – w rejonie ZSP nr 7. Koszt to ok. 300 tys. zł.

Gaj: przebudują ulicę Czerniawską

Miasto ogłosiło przetarg na przygotowanie dokumentacji projektowej modernizacji ponad 400-metrowego odcinka drogi. Projekt zakłada nową jezdnię, miejsca postojowe, odwodnienie, oświetlenie i przebudowę sieci podziemnych. Wykonawca będzie miał na to rok.

Na Jagodnie powstaną nowe chodniki

W ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego powstaną chodniki przy ul. Malinowskiego (420 m) i przy Buforowej (ok. 8 m). Jest już umowa z wykonawcą na dokumentację projektową. Koszt: ok. 225 tys. zł, czas: rok od podpisania umowy.

Leśnica X: TBS Wrocław buduje 30 mieszkań

Trwa realizacja inwestycji przy ul. Dolnobrzezkiej 34. Prace zakończą się w III kwartale 2026 r. W ramach inwestycji powstanie 30 mieszkań o powierzchni od 30 do 53 mkw. oraz m.in. strefa komercyjna z lokalami usługowymi i społecznymi, 46 miejsc postojowych.

Zgoda na budowę odcinka Kobierzyce Płd. – Jordanów Śl.

Jest zgoda na budowę kolejnego odcinka S8. Liczący prawie 14 km fragment trasy Wrocław – Kłodzko ma być gotowy w 2027 r. Fragment Kobierzyce Południe – Jordanów Śląski wybuduje firma PORR w formule „Projektuj i buduj”. Droga będzie biegła całkiem nowym śladem. Koszt budowy to około 401,1 mln zł. Wcześniej, w sierpniu 2025, wojewoda dolnośląska wydała ZRID dla odcinka Kobierzyce Północ – Kobierzyce Południe, a wcześniej dla odcinka Jordanów Śląski – Łagiewniki. W sumie daje to ponad 30 km.

Nowe stawki opłat za badanie techniczne pojazdów

Od 19.09 obowiązują nowe ceny za badania techniczne pojazdów. Cena za samochód osobowy (te badania są najczęściej wykonywane) wzrosła o 51 zł i wynosi 149 zł. Ministerstwo Infrastruktury, które zmieniło stawki opłat za przeprowadzanie badań technicznych pojazdów, kalkulację cen tłumaczy tak: – Najważniejszym celem, jaki sobie postawiliśmy przy zmianie tego rozporządzenia, było zachowanie balansu między interesami przedsiębiorców a interesami polskich kierowców.

Lotnisko będzie zamknięte od 26.10

Wrocławskie lotnisko będzie nieczynne od 26.10 do 4.12.2025 roku. Powodem jest trwająca rozbudowa części operacyjnej, czyli strefy startu i lądowania. Częścią inwestycji jest budowa drogi zjazdu z pasa startowego. Podczas realizacji tego zadania samoloty nie będą mogły z niego korzystać ze względów bezpieczeństwa, dlatego trzeba będzie wyłączyć całe lotnisko. Po 4.12, gdy lotnisko ponownie otworzy się dla pasażerów, rozbudowa wciąż będzie trwała. Planowany termin jej zakończenia to grudzień 2026.

Ten projekt alei uratuje cenne gatunki

Ul. płk. Kuklińskiego, roboczo zwana aleją Północną, wciąż jest na etapie projektowania. Będzie szersza, niż pierwotnie planowano. Projekt 4-pasmowej arterii ma gwarantować bezpieczeństwo żyjących przy trasie płazów i gadów.

Bartosz Chochołowski

Na trasie przyszłej alei żyją cenne okazy. Jeśli kiedyś pojedziemy nową ul. Kuklińskiego od strony Krzywoustego, to po lewej stronie będziemy widzieć centrum handlowe „Korona”. Tuż za torami kolejowymi po lewej stronie natkniemy się na zbiornik wodny – oazę płaziego i gadziego życia. Jechać będziemy wiaduktem, który powstanie nad torami, obok tego zbiornika. Zadaniem projektowanej trasy byłoby odciążenie Polanowic, Poświętnego i Sołtysowic, które borykają się z dużym ruchem pomiędzy osiedlami. To również plus dla Karłowic, na których teraz al. Kasprowicza obciążona jest częściowo ruchem tranzytowym na kierunku wschód–zachód.

Czteropasmowa istniejąca ulica Nowaka-Jeziorańskiego miała przechodzić w dwupasmową ulicę Kuklińskiego, która jest w trakcie projektowania. Ta wizja uległa zmianie. Cała obwodnica śródmiejska ma być czteropasmowa. Również wiadukt nad torami ma

Projekt alei Północnej uwzględni ochronę żyjących w okolicy gadów i płazów, m.in. rzekotki drzewnej

być szerszy. – Przebieg całej alei Północnej projektowany jest jako dwujezdniowy – informują Wrocławskie Inwestycje. W pierwszej kolejności będzie wybudowana jedna jezdnia, a dla drugiej jezdni będzie zaprojektowana rezerwa, aby w późniejszym terminie móc bez przeszkód ją dobudować.

Miasto musiało uzgodnić rozwiązania dla szerszej konstrukcji. W konsultacjach bierze udział m.in. Towarzystwo Herpetologiczne Natrrix. Broni cennych gatunków, ale

nie sprzeciwia się budowie drogi. – Ten zbiornik wodny jest hotspodem bioróżnorodności. Żyje tam bardzo dużo gatunków. Niemal wszystkie nizinne gatunki płazów, ptaki mają tu swoje miejsca lęgowe. Nie ma sporu, czy chronić bioróżnorodność, czy budować drogę. Przedłużenie wiaduktu tak, aby przebiegał nad zbiornikiem wodnym jest uzgodnione. Rozmowy dotyczą nie tego, czy budować, ale jak budować, aby w trakcie prac nie doszło do spowodowania szkód w tym wyjątkowym ekosystemie –

wyjaśnia Aleksandra Kolanek, prezeska TH Natrrix.

Natrrix złożył wniosek do Rady Miejskiej Wrocławia, by utworzyć tu użytek ekologiczny. A jak na te postulaty zapatruje się inwestor, czyli władze miasta? – Chcemy chronić cenne okazy gadów i płazów. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że aleja jest wyczekiwana i bardzo potrzebną inwestycją. Zgodni jesteśmy, że można wybudować drogę tak, aby nie zaszkodzić cennej przyrodniczej enklawie.

MPK ogłosiło przetarg na 40 autobusów

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne we Wrocławiu ogłosiło przetarg na 40 sztuk nowych miejskich autobusów o napędzie konwencjonalnym, całkowicie niskopodłogowych, klimatyzowanych i przystosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami.

Autobusy MPK Wrocław na parkingu, zdjęcie ilustracyjne

Bartosz Chochołowski

W ramach 40 autobusów będzie 19 sztuk autobusów jednoczołowych MAXI (solo) i 21 sztuk autobusów MEGA (przegubowych). A wszystko to wraz z możliwością skorzystania z prawa opcji w zakresie dostawy do 160 kolejnych autobusów, w tym: 41 sztuk autobusów jednoczołowych MAXI (solo) oraz 119 sztuk autobusów MEGA (przegubowych).

– MPK Wrocław aktywnie korzysta z nowoczesnych, zeroemisyjnych rozwiązań – kupujemy autobusy elektryczne, testujemy wodorowe i w oparciu o te technologie będziemy budować przyszłość spół-

ki. Jako spółka o strategicznym znaczeniu dla Wrocławia, musimy jednak pamiętać, że w przypadku działań kryzysowych to właśnie autobusy z silnikami diesla są najbardziej efektywnym i niezawodnym rozwiązaniem, dlatego dywersyfikujemy tabor – mówi Witold Woźny, prezes MPK Wrocław.

MPK informuje, że planowany zakup 200 nowoczesnych autobusów z silnikami diesla to działanie o charakterze strategicznym, ukie- runkowane na utrzymanie ciągłości świadczenia usług przewozowych, regularne odmładzanie floty oraz zapewnienie długofalowej stabilności operacyjnej spółki.

Poznaj lojalność, narty i fundusze norweskie

– Polska jest największym beneficjentem Funduszy Norweskich. Rusza ich 4. edycja. Warto skorzystać z tej formy wsparcia, zakres tematyczny i różnorodność działań możliwych do sfinansowania są bardzo szerokie – zachęca Bartosz Masternak, Konsul Honorowy Królestwa Norwegii we Wrocławiu, w rozmowie z Tomaszem Wysockim.

Norwegia kojarzy się Polakom z bitwą o Narwik, przyjaznym rynkiem pracy i Funduszami Norweskimi. Gdybyśmy mieli rozszerzyć wiedzę o tych zjawiskach, to od czego by pan zaczął?

Od Funduszy Norweskich, ponieważ niedawno zainaugurowano ich 4. edycję w Polsce. Z tej okazji wizytę w Polsce złożył Książę Koronny Norwegii Haakon, następca tronu Królestwa Norwegii. Polska jest największym ich beneficjentem. W dotychczasowych edycjach realizowany był m.in. program „Rozwój lokalny”, przeznaczony na wsparcie rozwoju małych i średnich miast w Polsce. Te pieniądze wykorzystano na bardzo konkretne cele, wspierające rozwój gospodarczy, społeczny, instytucjonalny i na ochronę środowiska.

Na przykład?

Na przykład w zakresie rozwoju społecznego na projekty wzmacniające integrację społeczną, ale i świetlice środowiskowe, domy dziennego pobytu, projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Fundusze Norweskie posłużyły do wsparcia lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości. W tym obszarze zakres działań możliwych do sfinansowania był bardzo szeroki. Program był przeznaczony również na przedsięwzięcia obejmujące ochronę środowiska i klimatu, od inicjatyw dotyczących gospodarki niskoemisyjnej, przez działania związane z ochroną zasobów wodnych, po rozwiązania mające na celu udoskonalenie gospodarki odpadami i edukację ekologiczną.

Samorządy mogły też zabiegać o pieniądze z Funduszy Norweskich na realizację rozwiązań systemów zarządzania miastem. Było to również źródło środków na rewitalizację zdegradowanych obszarów miejskich, na przykład na remonty kamienic, budowę placów zabaw i wiele, wiele innych zadań. Program obejmował dużo działań i projektów zrealizowanych w partnerstwie z instytucjami i organizacjami z Norwegii – wspólne spotkania, warsztaty, szkolenia, wymianę doświadczeń i dobrych praktyk. Duży nacisk położony był na budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Tu ledwo wspominałem o kilku podstawowych obszarach, w któ-

Bartosz Masternak, Konsul Honorowy Królestwa Norwegii we Wrocławiu, opowiedział o swojej pracy w naszym mieście i trzech województwach

rych realizacji Fundusze Norweskie mogą być przydatne, lecz zakres tematyczny i różnorodność możliwych do sfinansowania działań są bardzo szerokie.

We Wrocławiu i na Dolnym Śląsku także skorzystaliśmy z dofinansowania z tego programu w jego poprzednich edycjach?

Oczywiście, choćby Muzeum Pana Tadeusza w Rynku zostało wybudowane przy wsparciu Funduszy Norweskich. Norwegowie sfinansowali filtr w elektrociepłowni Kogeneracji, a w regionie z tego źródła zmodernizowano szpital w Wałbrzychu. Ale takich miejsc i przedsięwzięć jest mnóstwo na Dolnym Śląsku.

Zmieniając temat: Norwegia ma wśród Polaków markę atrakcyjnego rynku pracy.

Rzeczywiście, Polacy to największa mniejszość narodowa w Norwegii. Mieszka ich tam około 105 tys., przy 5,5-milionowej społeczności Norwegów.

A ilu Norwegów mieszka u nas?

Mój obszar konsularny obejmuje województwa dolnośląskie, opolskie i łódzkie, chociaż siłą rzeczy Norwegowie z tego ostatniego załatwiają formalności w ambasa-

dzie w Warszawie. Jeśli brać pod uwagę Dolny Śląsk i Wrocław, to osób z norweskim paszportem jest niewiele. Najstłynniejszą rozpoznawalną wrocławską Norweżką jest Bente Kahan, artystka, popularyzatorka kultury żydowskiej, znana i lubiana pieśniarka i aktorka.

Poza tym mieszka tu sporo młodych Norwegów, którzy studiują we Wrocławiu, najczęściej na kierunkach medycznych, na studiach lekarskich, stomatologicznych. Jest grupa studentów weterynarii z Norwegii. Rocznie to około 50 osób. Ale

w Polsce łącznie studiuje ponad 1500 norweskich studentów. Jest też niewielka grupa osób z Norwegii pracujących w fabryce piecyków żeliwnych koło Wrocławia. To popularne u nich urządzenie. O popularności danego regionu decyduje po prostu geografia. Moja koleżanka – konsul z Gdyni, opowiada, że między czerwcem a wrześniem w Trójmieście codziennie jest 3 tys. Norwegów. Nad Bałtykiem jest mnóstwo nor-

weskich przedsiębiorstw, których działalność jest związana z morzem. Z Gdańska można polecieć do dziesięciu różnych miast Norwegii, z Wrocławia mamy jedno połączenie.

Jakie cechy Norwegów są wartościowe społecznie?

Norwegowie są bardzo lojalni i słowni wobec siebie nawzajem.

W biznesie, codziennym życiu, w każdym aspekcie. Zasadą jest to, że słowo jest ważne i zostanie dotrzymane. To jest najbardziej widoczna cecha, do pozazdrośczenia. W biznesie w Polsce

bywa, że niezapłacona faktura nie jest problemem – tam, taka sytuacja prawie się nie zdarza.

Po drugie, mają świetne doświadczenia z relacjami z krajami skandynawskimi: Danią, Szwecją, Islandią, Finlandią i bliską im Estonią. Ich mieszkańcy żartują z siebie nawzajem, lecz tak naprawdę są wobec siebie przyjaśnieli i lojalni. Między Słowianami te relacje nie są tak serdeczne.

Które miejsca w Norwegii trzeba zobaczyć?

Cała Norwegia jest piękna. I dzika. To jest kraj dla ludzi, którzy cenią spokój, ciszę i przyrodę. Tam wszędzie jest skala mikro. Oslo jest stolicą, lecz stosunkowo szybko można dotrzeć z centrum w ładne, odludne miejsce. Najlepiej jechać tam latem, późną wiosną, wczesną jesienią. Norwegowie cenią sporty zimowe, zwłaszcza narty biegowe. Mają niezliczone trasy w pięknych miejscach. Bardzo dbają o ekologię. Można tam osiągnąć dobrostan zdrowotny.

Marzy mi się, aby Wrocław nawiązał relacje partnerskie z którymś z norweskich miast. Myślałem, że to mogłoby być Bergen, które nie ma w Polsce miasta partnerskiego. Dobrym kandydatem jest również Bodo, które było Europejską Stolicą Kultury, i którego delegacja była we Wrocławiu. Rozmawiałem już o tym w ambasadzie oraz z prezydentem Wrocławia. Norwegowie lubią Polaków. Jesteśmy dla nich strategicznie ważnym krajem, w wielu wymiarach. Umowa z partnerskim miastem wzmocniłaby nasze relacje.

Norwegowie lubią Polaków. Jesteśmy dla nich strategicznie ważnym krajem

Widowiskowa parada zabytkowych autobusów i tramwajów, pokazy sprzętu, przejażdżki, wykłady, zwiedzanie zabytkowej przestrzeni – to w Zajezdni Popowice przy ul. Legnickiej 56. Radiowozy, drony i aglomeracyjne autobusy oraz sportowe emocje i złote dukaty – takie atrakcje znajdziesz koło Hali Stulecia. A wszystko tego samego dnia, w sobotę 27 września. Niby daleko, a tak blisko, bo punkty połączy komunikacja specjalna. Na oba pikniki wstęp jest wolny.

Redakcja

Dzień Otwarty w Zajezdni Popowice

Impreza rozpocznie się o godz. 10. Podczas wydarzenia zaprezentuje się zabytkowy tabor tramwajowy i autobusowy, a także inne zabytkowe pojazdy, w tym radiowozy Nadzoru Ruchu (Fiat 125P i Daewoo Lanos), Komisji Wypadkowej (Polo-nex Caro) i Pogotowia Technicznego (Daewoo Lublin), a także żuraw wypadkowy Star 266. Pojazdy będą dostępne do oglądania przez cały czas trwania imprezy.

Oprowadzanie i wykłady

Organizatorzy szykują też specjalne oprowadzanie po taborze, które rozpocznie się w punkcie informacyjnym o godz. 12.15 i 15.15. Przewodnikiem będzie wrocławski historyk transportu dr Tomasz Sielicki. W trakcie imprezy zaplanowano też sześć wycieczek z przewodnikiem po terenie zajezdni. Zaczną się one w punkcie informacyjnym o godz. 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30 i 15.30. W czasie tej trwającej ok. 45 minut przechadzki przewodnik oprowadzi chętnych po całym kompleksie zajezdni:

- po hali ceglanej zachodniej (gdzie opowie o historii kompleksu i o tym, jak wyglądała oraz wyglądała dawniej praca w takim budynku)
- po hali ceglanej wschodniej (gdzie obecnie stoją wagony czekające na remont), po placu manewrowym między halami (tam będzie można poznać historię znikających w wielu miejscach torów)
- po zabytkowej łaźni z charakterystycznymi kafelkami z motywami fauny i flory wodnej. Na trasie odwiedzimy też magazyn

neonów czekających na remont (NeonSide).

Dla głodnych historii polecamy szczególnej uwadze wykłady przygotowane przez specjalistów w swoich dziedzinach. Odbędą się one w ceglanej hali zachodniej:

- **godz. 11** dr Tomasz Sielicki (KSTM, Wrocławski Neptun), Najbardziej wrocławski tramwaj – stulecie wagonów Linke-Hofmann Standard
- **godz. 12** dr Tomasz A. Miś (Stowarzyszenie Wrocławsko-Milickiej Kolei Wąskotorowej, KSTM), Wrocławskie trolejbusy
- **godz. 12.30** Michał Wychodil (Klub Sympatyków Kolei), Wrocławskie dworce i Wrocławski Węzeł Kolejowy
- **godz. 13.30** dr Tomasz A. Miś (SW-MKW, KSTM), Wrocławska Kolej Dojazdowa
- **godz. 14** prof. dr hab. Józef Sawicki (PWr), Wspomnienia o komunikacji miejskiej Wrocławia w latach 50. XX wieku
- **godz. 15** dr inż. Igor Gisterek (PWr), Quo vadis, komunikacja miejska we Wrocławiu

Wycieczki zabytkowym taborem i parada

Zabytkowe tramwaje i autobusy będą odjeżdżać ze specjalnego przystanku na terenie zajezdni. Nie obowiązują zapisy. Przejażdżki tramwajami L i n –

Zabytkowy Fredrus

Dzień Otwarty Zajezdni Popowice

Zajezdnia Popowice

Dzień Otwarty Zajezdni Popowice

Urząd Miejski Wrocławia

Linia T

Bezpłatna linia tramwajowa

27 września

Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny 2025

Hala Stulecia

Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny

Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny

Okolice Hali Stulecia, Iglicy i Pergoli zaczęną tętnić życiem od godz. 11. Tu odbędzie się Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny, czyli plenerowa impreza rodzinna. Okazja do tego jest szczególna, bo w tym roku mija 21 lat od porozumień, które dały początek sieci połączeń autobusowych między Wrocławiem a Wisznia Małą, Kobierzycami, Żórawiną, Długołęką, Czernicą, Miękinia, Kątami Wrocławskimi i Siechnicami.

Po ponad dwóch dekadach istnieje już kilkadziesiąt połączeń, działa system URBANCARD pozwalający w prosty sposób kupić bilety, a na liniach w aglomeracji wrocławskiej mamy dziesiątki nowych autobusów, w tym pierwsze elektryczne.

Dalej już wszystkie pojazdy udadzą się po trasie TAT – Marchijska – pl. Orłąt Lwowskich – Podwale – Świdnicka – pl. Teatralny – Widok do ul. Szewskiej. Tam parada ustawi się na całej długości ulicy, gdzie zatrzyma się na kilka minut, dając możliwość wykonania pamiątkowych zdjęć lub przesiedania się między pojazdami.

Wydarzeń jest dużo, więc wszystkich informacji na bieżąco będą udzielać wolontariusze KSTM rozsiani po całym obiekcie, zasięgnąć języka będzie można także w punkcie informacyjnym na placu przed zajezdnią. Organizatorami Dnia Otwartego Zajezdni Popowice są Gmina Wrocław, Klub Sympatyków Transportu Miejskiego (KSTM) oraz Convention Bureau.

➤ **Wszystkie rozkłady znajdziesz na stronie: www.wro.news/popowice – 27.09**

Lawina atrakcji czeka

Świętowanie potrwa sześć godzin. Za organizacją pikniku stoją połączone siły: Wydziału Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia, Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska, Naszego Wrocławia, a także Hali Stulecia i Przedsiębiorczego Wrocławia 2030.

Podczas imprezy obejrzyjecie pokazy nowoczesnego taboru, który już jeździ bądź w niedalekiej przyszłości pojawi na drogach Wrocławia i aglomeracji. Mundurowe służby – policja oraz straż miejska – zaprezentują swój sprzęt używany na co dzień w terenowych akcjach. Będą to radiowozy, drony czy rangery. Pojawi się patrol konny. Nie zabraknie również akcji znakowania rowerów czy stoiska wrocław.pl.

Wyjdziecie bogatsi o dukaty

Atrakcje dla najmłodszych zorganizuje Mennica Polska, będą to np. fotobudki czy stanowiska do wybijania monet. Fachowcy od popularnego miejskiego programu Nasz

Wrocław, napęczniałego od zniżek do miejskich atrakcji, zaproszą do gry terenowej z nagrodami. Przewoźnicy PT Kłosok i Nowak Transport pokażą swoje autobusy, a najmłodszych zaproszą do malowania buziek, gier i zabaw.

Nie obędzie się bez lokalnych inicjatyw – niespodzianek, przygotowanych przez gminy – koła fortuny, ćwiczeń cardio, a nawet rowerów stacjonarnych z aplikacją. Do baru wodnego zaprosi Hydropolis, do kriokomory – Creator, warsztaty proponuje Visitor Centre, a Roboklocki nauczą, jak tworzyć okazałe konstrukcje i urządzenia. Czekają nas aktywności Śląska Wrocław w trzech wydaniach – ręcznym, nożnym, koszykarskim, zawody na celność czy spotkania z zawodnikami. Pojawią się też Panthers Wrocław.

Bawimy się i uczymy pomagać

Odbędą się warsztaty z pierwszej pomocy – z wykorzystaniem fantomów oraz AED, a Biuro Wrocław Bez Barier pokaże na torze przeszkód, w specjalnych gołgach, z jakimi barierami muszą mierzyć się osoby z niepełnosprawnościami. Hala Stulecia zadba o kubki smakowe.

➤ **Szczegóły na: www.wro.news/aglomeracja – 27.09**

Nowoczesny autobus aglomeracyjny SOR

Najstarsza wrocławska podstawówka ma 80 lat

Najstarsza wrocławska szkoła podstawowa im. Marii Dąbrowskiej, która stoi przy ul. Nowowiejskiej, 26 września 2025 r. świętuje jubileusz 80-lecia swojej polskiej działalności. Choć historia Jedyнки rozpoczęła się 4 września 1945 roku, to jej mury pamiętają znacznie więcej. Poznajmy jej historię.

Gmach szkoły zaprojektował Richard Plüddemann. Budynek obecnej SP 1, utrzymany w stylu neogotyku niemieckiego z elementami secesji, oddano do użytku 18 kwietnia 1900 roku.

Od szkoły ludowej do polskiej

Początkowo mieścił on wzorcową szkołę ludową imienia szwajcarskiego pedagoga Johanna Heinricha Pestalozziego. Składała się z czterech budynków. Dziś SP1 dysponuje dwoma z nich.

Charakterystycznym elementem szkoły jest wysoka wieża zwieńczona czterospadowym dachem. Elewację zdobi czerwona cegła rozjaśniona jasnymi wnękami, a nad wejściem od strony ul. Nowowiejskiej znajduje się popiersie dawnego patrona – często mylone z wizerunkiem obecnej patronki Marii Dąbrowskiej.

Historia XX wieku odcisnęła na budynku swoje piętno. Podczas I wojny światowej szkoła pełniła funkcję koszar, a w czasie II wojny mieścił się tu sztab wojskowy. Mury wypełniły się szkolnym gwarem 4 września 1945 roku. Wówczas placówka rozpoczęła działalność jako Szkoła Powszechna nr 1 i zabrzmiał pierwszy powojenny dzwonek dla polskich dzieci.

Budynek szkoły, 1901

Finał IX edycji Mini Mundialu – wielkiego szkolnego turnieju; na górze – słowa szkolnego hymnu

Imię, sztandar i hymn

W kolejnych dekadach szkoła nieustannie się rozwijała. W roku szkolnym 1952/53 powstała pierwsza świetlica, w 1965 nadano jej imię Marii Dąbrowskiej. W 1970, w ramach obchodów 25-lecia, Jedyńska otrzymała pierwszy sztandar i hymn autorstwa ówczesnej nauczycielki muzyki Danuty Dukszy-Kwiatkowskiej.

Kolejne lata przynosiły następne wydarzenia: w 1993 uchwalono Statut Szkoły, w 1996 zorganizowano pierwszy Kiermasz Bożonarodzeniowy, który już na stałe wpisał się w kalendarz imprez szkolnych i każdego roku organizowany jest w drugą sobotę grudnia. W 2011 oddano do użytku nowoczesne wielofunkcyjne boisko.

Ludzie i wartości

Ale Jedyńska to przede wszystkim ludzie. Szczególne miejsce zajmuje Jerzy Dyrkacz, nauczyciel wychowania fizycznego, który zaszczyił w uczniach pasję do piłki ręcznej.

Wychował kilkanaście reprezentantek Polski i zawodniczek ligowej ekstraklasy. W gronie legend wymienia się również wspominaną przez absolwentów Werę Mróz – nauczycielkę matematyki, która pracowała w szkole w latach 1963–2000. Uczyła myślenia i wymagała myślenia. Nieoceniony wkład w życie Jedyńki miała także Renata Bohdanowicz – najdłuższej urzędującej dyrektorka tej szkoły – pełniła swój urząd aż 20 lat!

Także lista absolwentów robi wrażenie. Wśród nich znajdują się m.in.: Artur Majewski (trębacz, kompozytor), Andrzej Kopiczyński, Anna Ilczuk, Mateusz Zilbert (aktorzy), Violetta i Michalina Nowakowskie (pisarki, reportażystki, ilustratorki), Kamil Niewiński (malarz, grafik), Barbara Bednarska (fotografka).

Jubileusz 80-lecia

Szkoła Podstawowa nr 1 od lat kieruje się hasłem „Z tradycją w przyszłość”. 26 września będą mogli się o tym przekonać goście jubileuszu 80-lecia Jedyńki. Tego dnia szczególnym wydarzeniem będzie nadanie imienia sali chemicznej. Jej patronami zostaną Antoni Goncerzewicz oraz Barbara Platis. Jubileuszowym uroczystościom towarzyszyć będą także: przedstawienie, wystawa i prezentacje materiałów archiwalnych.

– Jedyńska to wyjątkowe miejsce na mapie wrocławskiej edukacji – szkoła z mnóstwem dobrej energii, którą tworzy cała społeczność szkolna. Osiemdziesiąt lat pięknej historii to powód do dumy i zobowiązanie na przyszłość. Czego Ci życzyć, Jubilatko? – Idź z tradycją w przyszłość i z odwagą buduj kolejne pokolenia mądrych, twórczych i szczęśliwych ludzi. – zaprasza Katarzyna Zwierzyńska-Paluszek, dyrektorka szkoły.

Klasa 1b z wychowawczynią p. Urbanek, lata 60.

Budynek szkoły obecnie

LEŚNICA

Yellow Ribbon Run pierwszy raz w Polsce

W dniach 30.09 i 1.10 na zamku w Leśnicy inauguracja pierwszej polskiej edycji Yellow Ribbon Run, międzynarodowego wydarzenia społeczno-sportowego. Celem jest działanie na rzecz osób z doświadczeniem odbycia kary pozbawienia wolności oraz ich rodzin.

Magdalena Talik

Pomysł wydarzenia został zainicjowany w 2004 roku w Singapurze, a od 2016 roku działa z sukcesem w Czechach. Teraz do grona krajów organizujących Yellow Ribbon Run dołącza Polska, a Wrocław – pierwsze Miasto Sprawiedliwości Naprawczej – otwiera drzwi dla tej inicjatywy.

W Polsce codziennie z zakładów karnych wychodzą osoby, które chcą zacząć życie od nowa. Jednak często spotykają się z izolacją, uprzedzeniami i brakiem zaufania. Yellow Ribbon Run ma przełamać te bariery, pokazując, że społeczeństwo może dawać drugą szansę – i że warto to robić. To także wydarzenie rodzinne, edukacyjne i artystyczne – przestrzeń do rozmowy, refleksji i współdziałania.

Nie tylko bieg – 30.09

We wtorek 30.09 w programie są dwa biegi: sztafetowy 4x2 km w parku wokół zamku – dla drużyn złożonych z czterech osób i dziecięcy (bezpłatny). Drugi punkt dnia to spektakl „Lost Angeles” (sala teatralna zamku) – przygotowany

Zapisy na bieg (koszt 50 zł, dzieci bezpłatnie) trwają, więcej informacji na: www.wro.news/YRR-bieg

przez wrocławskie Stowarzyszenie Kobietostan wspólnie z kobietami osadzonymi w Oddziale Zewnętrznym w Turawie, które tego dnia wystąpią na scenie w roli aktorek! Będzie też koncert Sama Alty'ego z zespołem – artyści z Nowej Zelandii.

W salach OPT Zamek będą: wystawa fotograficzna Siny Opalki (artystki z Berlina, dokumentująca wpływ izolacji więziennej na relacje rodzinne) oraz instalacja audio, na której można będzie usłyszeć osobiste historie byłych osadzonych, uchwycone w rozmowach.

Rozmowa i refleksja – 1.10

W środę będzie panel dyskusyjny – otwarta debata z udziałem publiczności, ekspertów, osób z doświadczeniem izolacji i przedstawicieli instytucji. Wstęp na wydarzenia towarzyszące jest wolny.

PRACZE ODRZAŃSKIE

Będzie kieszonkowy park. To inwestycja z WBO

Wizualizacja parku kieszonkowego nad stawem przy ul. Karpnickiej

Zarząd Zieleni Miejskiej planuje zagospodarowanie terenów przy stawie Mała Cegielnia. Jeszcze we wrześniu ma być ogłoszony przetarg na budowę alejki od strony ul. Karpnickiej.

Bartosz Wawryszuk

– Będzie to kieszonkowy park linearny, który utworzymy wzdłuż brzegu stawu. Przy ścieżce zostaną ustawione elementy małej architektury: ławki, kosze na śmieci, hamaki i stojaki na rowery. Teren zielony zachowa jednak swój naturalny charakter – mówi Marek Szempliński, rzecznik ZZM. Na terenie objętym inwestycją mają powstać: ścieżka o lekko utwardzonej nawierzchni mineralnej; dwa wejścia do parku – od ul. Karpnickiej i od ul. Głównej; dwa wjazdy

o wzmocnionej nawierzchni do obsługi technicznej; kładka drewniana (przebieg przez rów melioracyjny, który wpada do stawu); drewniane schody; krąg na ognisko i 4 zestawy piknikowe. Oprócz tego zostaną ustawione: 4 ławki z oparciem i 5 bez, 12 koszy na śmieci, 10 stojaków rowerowych, 4 ławki wiszące z oparciem. ZZM posadzi też nowe drzewa i krzewy. Prace powinny zakończyć się do lata 2026 r. Projekt jest finansowany z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i z #Zielonej Rewolucji.

Wystawa zabytkowych pociągów 21.09

Szykuje się gratka dla miłośników zabytków techniki. W niedzielę 21.09 zajrzyjcie na stację Wrocław-Leśnica od godz. 11. Klub Sympatyków Kolei we Wrocławiu organizuje tam wystawę zabytkowego taboru. Będzie 10 historycznych lokomotyw i 9 różnych wagonów: od osobowych, przez węglarki, po wagon zbiornikowy. Wstęp wolny. Okazją do wystawy jest 80-lecie powstania Pafawagu. Jeśli macie ochotę zwiedzić dawny Pafawag (obecnie ALSTOM), okazją do tego będzie w sobotę 20.09. Bilety-cegiełki w cenie 45 zł zamówić możecie na tej stronie: www.wro.news/pafawag-80.

Dyniowa Farma wraca w październiku

Dyniowa Farma powstaje przy ul. Wróblewskiego 9, niedaleko Hali Stulecia. To miejsce pełne wiejskiej scenerii, zabaw i przyjaznych zwierząt. Będzie mnóstwo dyni i sporo atrakcji, które z pewnością ucieszą dzieci. To także okazja do spotkania ze zwierzętami – królikami, kozami i owcami. Czeka na Was ponad 25 tematycznych atrakcji, w tym: labirynt ze słomy, basen z kukurydzą, dyniowe kręgle i minigolf, słomiany tor rowerowy, strefa gastro z dyniowymi przysmakami. Otwarta będzie od 4 do 31.10 codziennie w godz. 10–18. Bilety kosztują od 25 do 40 zł. Bezpłatny wstęp dla dzieci o wzroście do 100 cm.

Ambasador odwiedzi CAL na Ołtaszynie

Czy dyplomata zawsze ma dyplom? Czy ambasador to jeszcze człowiek – czy już tylko reprezentacja państwowego kłamstwa? Przekonaj się w sobotę 4.10. Tego dnia o godz. 19 Teatr Na Bruku przy ul. Pszczelarskiej 7 (CAL Ołtaszyn) zaprezentuje sztukę Sławomira Mrożka „Ambasador”. Spektakl dla widzów w wieku 14+. Bilety: 35 zł i 20 zł dla seniorów.

Harmonogram wywozu gabarytów 24-30.09.2025

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

26.09.2025

al. Armii Krajowej 34, Bala-
nowa 39, Białowieska 44, Bła-
charska 12, Bolesława Krzy-
woustego 292, Brodnicka 4,
Buforowa 18a, Buraczana 15,
Chałupnicza 21, 48, Czajcza 2,
Czytankowa 13, **Daktylowa** 1,
Dębickiego 11, Dokerska 16, 27,
Dolnobrzeska 40, Dworcowa 30,
Fiołkowa 32, **Gliniana** 49, Gło-
gowska 39, Gorlicka 54, Grabo-
wa 48, Graniczna 2be, Grocho-
wa 6, Gromadzka 49, al. gen.
Hallera 79, **Inżynierska** 20, 53,
Iwaskiewicz 20, **Jabłeczna** 14,
Jerzmanowska 118, Junacka 2,
Karpacka 11, Katowicka 45, Ka-
walerzystów 33, Klecińska 150,
Kleckowska 52b, Komandor-
ska 40, 169, Komuny Pary-
skiej 58-60, Koreańska 1, Ko-
szalińska 30, Koszykarska 8a,
Kościuszki 181, Krotoszyń-
ska 29, 42, Krynicka 80, Krze-
mienicka 122, **Lazurowa** 3, al.
Lipowa 25, Lubuska 54, Lwow-
ska 10, 34, gen. Maczka 41, Ma-
łachowskiego 6, Manganowa 4,
Mielecka 2a, Miłoszycka 23-25,
Młodnickiego 26, Młynarska 1,
Modra 50, **Na Ostatnim Gro-
szu** 2, Nasturcja 2, Niedź-
wiedzia 30, Niemczańska 38,
Odrodzenia Polski 8, Olszew-
skiego 23, 28, Orłowicza 12,
Orzechowa 59, **Partynicka** 58,
Pawia 14, Pełczyńska 140, Pe-
reca 16, Pierwszej Dywizji 24,
Piławska 26, mjr. Piwnika-
-Ponurego 82, Pola 17, Popo-
wiczka 46, 150, Poświęcka 22a,
Powstańców Śląskich 198,
Przestrzenna 20, gen. Puła-
skiego 42a, pasaż **Radinga** 6,
Rakowiecka 27, Rybnicka 21,
Sanocka 7, Sempołowskiej 34,
Spizowa 9c, Srebrnogórska 14,
Strońska 12, Strzegomska 7, 296,
Sułowska 23, Ślężna 158c, 170,
Toruńska 4, Towarowa 6, Twar-
dogórska 27, **Uznańskiego** 26,
Waryńskiego 1, Wędkarzy 23,
Wilczkowska 1, Włociańska 50,
Worcella 6, **Zatorska** 45, Ziel-
na 20, Zielonogórska 2, Złotej
Lilii 17, Złotoryjska 3, Żernic-
ka 100, 244, Żmudzka 6, Żwi-
rowa 71.

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Mural na elewacji Bonitum malowali 800 godzin

Dokładnie rok po zniszczeniu odnowionej elewacji Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie Bonitum w tym samym miejscu powstał mural solidarności.

I Katarzyna Wiązowska

We wrześniu ubiegłego roku na odnowionej zaledwie kilka dni wcześniej elewacji siedziby Stowarzyszenia Bonitum przy ul. Komuny Paryskiej pojawił się wielki wulgarny napis wykonany czerwona farbą. W geście protestu przeciw takim zachowaniom przedstawiciele stowarzyszenia, jego podopieczni, opiekunowie, radni i reprezentanci Wrocławskiego Centrum Integracji wspólnie pomalowali zniszczoną ścianę.

Rok temu powstał pomysł, aby tę ścianę ozdobić murem symbolizującym działalność stowarzyszenia Bonitum. W ciągu ostatnich kilku lat z miejskiej przestrzeni usunięto 17 tys. napisów i symbo-

Mural namalowali wspólnie podopieczni Bonitum, ich opiekunowie, wolontariusze i okoliczni mieszkańcy

li niosących mowę nienawiści. Od początku działania Centrum Sprawiedliwości Naprawczej zadania te wykonywało ponad 10,5 tys. osób skierowanych do prac społecznych.

Nowy mural przedstawia drze-
wo – symbol stowarzyszenia Bo-

nitum, z którego rozchodzą się kolorowe ścieżki. To metafora różnorodności dróg życiowych, ale też wspólnego źródła, jakie stanowi jedność, dająca wzajemne wsparcie i empatię. – Rok temu ktoś próbował odebrać nam nadzieję i zniszczyć wspólny wy-

siłek wolontariuszy. Dziś odpowiadamy na to kolorem, sztuką i jednością. Chcemy, aby ten mural był trwałym śladem na to, że dobro oraz solidarność są silniejsze niż wandalizm – mówi Aleksandra Ciechanowicz, prezes stowarzyszenia Bonitum.

PSIE POLE

Odrestaurowali zabytkowy śmigłowiec Mi-2

Na podwórku Lotniczych Zakładów Naukowych przy ul. Kiełczowskiej stoi śmigłowiec. To leciwy Mi-2 konstrukcji radzieckiej, produkowany wyłącznie w Polsce, w latach 1966-1993 w Świdniku. Wyremontowali go wolontariusze z LZN i z Collins Aerospace Wrocław.

Wyremontowany śmigłowiec Mi-2 na podwórku LZN we Wrocławiu

I Maciej Wołodko

Mi-2 to lekki śmigłowiec wielozadaniowy. Produkowany był na potrzeby państw Układu Warszawskiego. Służył w wojsku i w formacjach milicyjnych czy jako latająca karetka. Ba, używano go nawet do opryskiwania pól pestycydami. Przez ponad ćwierć wieku wyprodukowano ponad 5,5 tysiąca śmigłowców Mi-2 w wielu wersjach (co ciekawe, około 50 sztuk nadal służy w polskim wojsku). Parę miesięcy temu za niszczący zabytek wzięli się uczniowie LZN i wolontariusze z Collins Aerospace Wrocław.

– Na renowację Mi-2 poświęciliśmy setki godzin pracy, wykonywanej w ramach wolontariatu.

Nasz zespół zajmował się czyszczeniem, szlifowaniem, malowaniem, a także odświeżeniem wnętrza maszyny. Chcieliśmy, by śmigłowiec znów prezentował się tak, jak na początku swojej służby – mówi Paweł Wielgoś, dyrektor ds. technicznych w Collins Aerospace Wrocław.

Prace trwały od kwietnia do czerwca i zakończyły się pełnym sukcesem. Dziś uczniowie, nauczyciele i goście szkoły mogą podziwiać efekt współpracy pasjonatów i specjalistów.

To już druga wspólna inicjatywa Collins Aerospace Wrocław i Lotniczych Zakładów Naukowych. W czerwcu 2024 roku odrestaurowali wspólnymi siłami samolot TS-11 Iskra.

KRZYKI-PARTYNICE

Po kwiaty, sadzonki i doniczki idź na kiermasz

Miłośnicy pięknych ogrodów i działek, ukwieconych tarasów czy balkonów szykujcie się na 27 i 28.09. Na Wrocławski Tor Wyścigów Konnych na Partynicach ściągają ogrodnicy z całej Polski.

Przyjadą i przywiozą nieosiągalne poza partynickim kiermaszem bogactwo odmian, starannie uprawianych i wypielęgnowanych roślin, które jesienią sadzimy w ogrodach. Nie zabraknie nowości i odmian kolekcjonerskich: kwiatów, bylin, pnączy, róż, cebulek kwiatowych, drzew i krzewów ozdobnych i owocowych, roślin egzotycznych, traw i ziół. – Wszyscy, którzy chcą zrobić duże zakupy, będą mogli

podjechać samochodem na wyznaczone miejsce – zapowiada Robert Szyjanowski, jeden z organizatorów Kiermaszu Ogrodniczego.

Będzie okazja, by uzyskać porady nt. pielęgnacji i optymalnych warunków dla roślin, kupić akcesoria ogrodnicze, dekoracje, ceramikę z Tunezji, biżuterię i rękodzieło. Będą też stoiska z regionalnymi przysmakami.

MATERIAŁY PRASOWE

30.09.2025

Abramowskiego 1, Białowiejska 30, Bobrza 44, Borowska 90, 204, al. Boya-Żeleńskiego 74, Brylantowa 1, Brzozy 4, Budziszyńska 109, Buforowa 97, Bukowskiego 158, Buśka 7, Celtycka 13, Centralna 28, Chudoby 11, Cynamonowa 8, 15, Czarnieckiego 5, 80, Czarotoryskiego 30, Czechowicka 8, Czeremchowa 6, Dembowskiego 22, Dokerska 19, Dolnobrzeńska 42, Drukarska 17, Działdowska 40, Gagarina 52, Gajowa 12, Gajowicka 119, Galla Anonima 2c, Gazowa 22, Gliniana 89, Główna 86, Gołężycka 29, Gołnowska 10, Gorlicka 76, Górnica 50, Grabiszyńska 88, 234, 313, Hermanowska 107, Hubka 79, Inowrocławska 48, Jarnołtowska 72, Jaworska 5, ks. Jezerskiego 14, Jugosłowiańska 60, Katowicka 30, Kiełczowska 47, Kiemliczów 5, gen. Kniaziewicz 32-34, Komandorska 147, Kosynierów Gdynskich 40, Kościuszki 147, Krakusa 4, Kruszwicka 6, Krynicka 50, 54, Kubali 10, Kukuczki 18, Kunickiego 33, Kwidzińska 25, Leonarda da Vinci 10a, Litomska 23, Łęczycka 3, Łomnicka 28, Łososiowicka 2, Łubinowa 1, 3d, Ługowa 11, Makowa 1, Marszowicka 30, Mickiewicza 111, Mielecka 17, Mikory 17, Na Polance 12, Obornicka 37, Oboźna 36, gen. Okulickiego 1, Opoczyńska 13, Orzechowa 40, Osobowicka 103a, Ostrowskiego 18, Perzowa 1, Piękna 25f, mjr. Piwnika-Ponurego 63, Popowicka 49, Powstańców Śląskich 175a, al. Pracy 38, gen. Prądzyńskiego 35, Prudnicka 2, Redycka 2, Rodziewiczówny 8, Romanowskiego 32, Saperów 17, 57, Skarbowców 31, Słubicka 21, Sokola 32, Spiżowa 24, Stabłowicka 119, 127, Stalowa 86, Stalowowolska 33, Strumykowa 12, Sycowska 2, gen. Traugutta 58, 80, Wallenroda Konrada 29, Walońska 17, Waniliowa 44, Wapienna 22, Wieczysta 115, Włociańska 14c, Włókniarzy 7, Wojrowicka 14, Woźnicza 21, Zaporoska 39, 87, Zatorska 142, Żelazna 29, Żmudzka 33.

KARŁOWICE-RÓŻANKA, OŁBIN

Weź kijki, uśmiech i przyjdź na nordic walking

MATERIAŁY PRASOWE

Jesteś w wieku 55+? Masz ochotę pospacerować w towarzystwie, a przy okazji zażyć trochę aktywności fizycznej na świeżym powietrzu? Weź udział w bezpłatnych zajęciach nordic walking.

We Wrocławiu na dwóch osiedlach trwa „Ogólnopolski projekt pn. Nordic Walking Senior”. To zajęcia, które prowadzi fizjoterapeutka i instruktorka nordic walking Justyna Zięba dla osób w wieku 55+. Organizatorem akcji jest Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking w ramach programu „Aktywność dla każdego”. Zadanie jest finansowane ze środków Ministerstwa Sportu

i Turystyki oraz Fundacji LOTTO im. Haliny Konopackiej. – Celem projektu jest promowanie aktywności fizycznej wśród osób 55+ i wspieranie inicjatyw, które przyczyniają się do poprawy kondycji fizycznej i jakości życia – mówi Justyna Zięba i zaprasza na zajęcia w środy w godz. 19-21 w parku Kasprowicza (do 5 listopada) i w czwartki w godz. 9-11 w parku Tołpy (do 6 listopada).

SZCZEPIN

MPWiK położyło bardziej niezawodne rury

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji wymieniło fragment rurociągu o średnicy 200 mm na nowy o średnicy 225 mm na liczącym 600 m odcinku między ul. Długą i Legnicką.

Koniec z awariami i brakiem dostaw wody. Ułożono nowe rury z tworzywa PEHD, które są np. zdecydowanie bardziej odporne na drgania wywoływane przez ruch uliczny, który może być przyczyną rozszczelnień lub pęknięcia. Wymiana wodociągu w ul. Inowrocławskiej kosztowała 1,4 mln zł netto, część inwestycji została sfinansowana ze środków unijnych, z programu FEnIKS.

Remont wodociągu był zarazem jednym z zadań projektu „Poprawa wrocławskiego systemu zaopatrzenia w wodę”. Projekt ten koncentruje się na zwiększeniu niezawodności i efektywności systemu poboru, uzdatniania i dystrybucji wody dla mieszkańców. Całkowity koszt programu wynosi blisko 261 mln zł, z czego ponad 148 mln zł stanowią dotacje unijne.

MPWiK

Wroclaw.pl świętował z seniorami na pl. Solnym

Jak segregować śmieci, na jakie koncerty warto się wybrać, do czego upoważnia Karta Seniora – to o tym chcieliby czytać seniorzy na portalu i w biuletynie wroclaw.pl. W piątek 19.09 spotkaliśmy się z nimi na pl. Solnym na rozpoczęciu Wrocławskich Dni Seniora. Potrwać do 24.10. Harmonogram na www.seniorzy.wroclaw.pl.

Mariola Szczyrba

Tłumy seniorów (wiele osób w kolorowych strojach i nakryciach głowy) przyjechały z całego miasta. Były tańce, pokazy mody, a na placu stanęły punkty informacyjno-edukacyjne, w tym stoisko portalu i biuletynu wroclaw.pl.

Pani Bożena z Zakrzowa co roku bierze udział w Paradzie Kapeluszy, ale tym razem przyjechała ze swoim narzeczoną. – Jest cudnie! Sama ukwieciłam sobie kapelusz i uszyłam sukienkę. No i mam wspaniałe towarzystwo – przyznała.

Seniorzy pytali dziennikarzy wroclaw.pl o tematy związane z:

- segregacją śmieci w mieście, zwłaszcza tekstyliów
- Kartą Seniora
- koncertami i wystawami
- weekendowymi wydarzeniami i ciekawymi miejscami, które warto odwiedzić na osiedlach i w pobliżu Wrocławia.

Opowiadali też o swoich klubach seniora i zapraszali nowych kolegów. – Chciałem polecić nasz Klub Seniora Nazaret, który działa przy al. Kasprowicza – mówił pan Zdzisław, lat 74. – Tu codziennie coś się dzieje: w poniedziałek gimnastyka na krzesłach, we wtorek ćwiczenia umysłu, w środę chodzimy z kijkami, w czwartek mamy śpiew i znów gimnastykę... Planujemy już andrzejki i sylwestra – wymienił, poprawiając kowbojski kapelusz, ubrany na piątkową paradę, na którą przyjechał z żoną.

Seniorzy dobrze znają biuletyn wroclaw.pl, zaglądają, wiedząc, że znajdą tam ciekawe dla nich informacje

Jako nakrycie głowy korona...

... albo twarzowy pióropusz

Na pl. Solnym 13.09 okazało się, że Wrocław należy do silversów

Taniec country w wykonaniu Dance Country Senior zachwycił widzów

Kongres Rad Osiedli na wymianę dobrych praktyk

Dialog i współpraca – to hasła, które przyświecać będą Kongresowi Rad Osiedli. W sobotę 11 października spotkają się osoby, które sprawują mandat radnego lub radnej osiedlowej, a także przedstawiciele jednostek i spółek miejskich. Jeszcze tylko kilka dni trwa rejestracja uczestników. Zapisy przez formularz.

Redakcja

Udział w Kongresie Rad Osiedli to możliwość bezpośredniego, wzajemnego kontaktu przedstawicieli samorządów osiedlowych, którzy działają na rzecz lokalnych społeczności.

W programie wydarzenia są panele dyskusyjne na tematy ważne dla osiedlowych radnych. Dyskusje toczyć się będą

w dwóch salach Kina Nowe Horyzonty przy ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21.

W większej sali odbędzie się:

- debata o osiedlach przyszłości, rozmowa o transparentności i odpowiedzialności, czyli zarządzaniu środkami publicznymi na poziomie osiedla
- panel poświęcony działaniom

rad osiedli i współpracy z lokalnymi partnerami.

W mniejszej sali zaplanowano:

- debatę o tym, jak działać skutecznie i wspólnie
- przedstawienie struktury i organizacji miasta
- panel na temat bezpieczeństwa i roli samorządów osiedlowych w budowaniu odporności na kryzysy.

Przerwy pomiędzy poszczególnymi punktami programu organizatorzy przewidują jako czas na rozmowę i wymianę doświadczeń, a także możliwość spotkań z przedstawicielami miejskich jednostek i spółek.

W holu kina stanie kilkanaście stanowisk tych jednostek i spółek, które na co dzień współpracują z samorządami osiedlowymi.

Kongres odbędzie się 11 października 2025 r. w godz. 12-17 w Kinie Nowe Horyzonty. Organizuje je Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego.

Zapisy na kongres trwają do 26.09.2025 włącznie.

➤ **Szczegółowy program KRO i formularz zgłoszeniowy:**
www.wcrs.wroclaw.pl/kongres-ro-2025

Ślązaczka, która wybrała nasze miasto

Mając 16 lat, przyjechała ze Śląska do Wrocławia. Był początek lat 20. XX wieku i jej przyjęcie na studia artystyczne było sporą sensacją, ale za młodą Gerdą Stryi wstawili się wielcy malarze. Prace tej niezwyklej kobiety obejrzymy od 19 września do 4 stycznia w Pałacu Królewskim.

Magdalena Talik

Urodziła się w 1905 r. i wychowała w Katowicach jako córka urzędnika górniczego. I być może pozostałaby na Śląsku, ale chciała studiować, a dwudziestolecie międzywojenne było momentem przełomowym. Kobiety, jeśli miały artystyczne zdolności, były zmuszone raczej studiować tkactwo i hafciarstwo, ale najzdolniejsze mogły próbować sił na kierowanej przez architekta Hansa Poelziga wrocławskiej Państwowej Akademii Sztuki i Rzemiosła Artystycznego.

Jako szesnastolatka Gerda Stryi zjawiała się we Wrocławiu z niekompletną teczką prac, które wywołały sensację w komisji egzaminacyjnej. Nie obawiała się intensywnych barw, ciekawych, śmiałych formalnie kompozycji, wyrafinowanej prostoty. Po studiach dołączyła do wrocławskiej bohemy, sytuacja artystów

Obrazy Gerdy Stryi-Leitgeb obejrzymy do 4 stycznia przyszłego roku w Muzeum Miejskim Wrocławia

zmieniła się jednak diametralnie w 1933 r., kiedy do władzy w Niemczech doszli naziści. Zamknięto akademię we Wrocławiu, a wkrótce potem prace Gerdy Stryi-Leitgeb uznano za tzw. sztukę zdegenerowaną i zakazano ich wystawiania. Co gorsza, większość jej dorobku z przedwojennego okresu padła bezpowrotnie.

Po wojnie artystka z mężem zamieszkała w Wiesbaden. A po śmierci męża zmieniła styl ma-

lowania, choć zachowała w obrazach umiłowanie dla koloru i światła południowej Europy. Zmarła w 1992 roku, ale malowała do samego końca.

Wystawę obrazów Gerdy Stryi-Leitgeb obejrzymy we Wrocławiu w Pałacu Królewskim do 4 stycznia 2026 r. To około 100 prac olejnych. Są także dwa obrazy z wrocławskiego okresu twórczości artystki. Będzie można także podziwiać prace męża malarki Ericha Leitgeba i ich

przyjaciół, również portretujących Wrocław.

Bilety na wystawę „Gerda Stryi-Leitgeb. Powrót wielkiej malarki” kosztują: normalny 20 zł, ulgowy: 15 zł, grupowy: 15 zł/os. (max 20 osób), a rodzinny: 40 zł.

Muzeum czynne jest od środy do soboty w godz. 10–17, a w niedzielę od 10 do 18. W poniedziałki i wtorki jest zamknięte. W czwartki wstęp na wystawy stałe jest bezpłatny.

„Przez żołądek do sedna” w Kinie NH

Kino Nowe Horyzonty i Małgorzata Karkocha-Jakubowska, szefowa kuchni restauracji Ida Kuchnia i Wino, rozpoczynają kulinarno-kinowy projekt. Pomysł jest prosty – seans filmu o miłości do gotowania, a potem rozmowa ze specjalistkami i dyskusja.

Magdalena Talik

Za nami pierwszy seans filmowy i spotkanie wokół filmu Julie i Julia w reż. Nory Ephron, 23 września. To historia Julii Child – charyzmatycznej, odważnej i pełnej pasji kobiety, która na zawsze zapisała się w historii kuchni francuskiej. Jej droga przypomina legendy kulinarnego świata, jak Gordon Ramsay w Londynie – to postać, która zmieniła sposób myślenia o gotowaniu i nauczyła miliony ludzi patrzeć na kuchnię z nowej perspektywy.

Pierwsze wydarzenie pokazało, czym będzie cały cykl – prawdziwie dwudaniową kolacją: se-

ans jako przystawka, a rozmowa, prowadzona przez Małgorzatę Karkochę-Jakubowską oraz Dagę Furmanek-Lorenc, jako danie główne.

Podczas kolejnych spotkań rozmowy będą toczyć się o kulinarnych tradycjach i rewolucjach, o kuchni jako przestrzeni kultury i pamięci, o smakach, które formują tożsamość, i o bohaterach zmieniających sposób myślenia o jedzeniu.

Kolejne spotkanie 4 listopada podczas seansu filmu „Menu” Marka Myłoya. Bilety kosztują 29 zł (dla Przyjaciół Kina Nowe Horyzonty – 26 zł).

CH Zajeżdźnia z nagrodą

Film promujący Centrum Historii Zajeżdźnia „Musiśz to zobaczyć” zdobył prestiżową nagrodę na międzynarodowym Terres Film Festival w Hiszpanii, w kategorii film promujący usługi turystyczne. Rywalizował ze 150 produkcjami, m.in. z Hiszpanii, Portugalii, Stanów Zjednoczonych, Tajwanu, Brazylii, Japonii i Kolumbii. Film zabiera widzów w podróż przez powojenne dzieje Wrocławia – od czasów przesiedleń, przez szkolne realia PRL-u, ulice miasta lat 60., aż po puste półki sklepów mięsnych i więzienia dla opozycjonistów w okresie stanu wojennego. Scenariusz spotu napisał, a potem go wyreżyserował Michał Zieliński, a Grupa MagicLine była odpowiedzialna za produkcję.

Ostatni darmowy koncert organowy w bazylice

To już ostatni koncert lata organowego w bazylice św. Elżbiety. W piątek 26 września o godz. 19 wysłuchamy koncertu trzech różnych organistów: Grzegorza Wijasa, Ignacego Bialica, Roberta Hogrebe. Wstęp na koncert jest jak zawsze bezpłatny.

Tomasz Jakub Sysło w Imparcie

Jak wygląda malarstwo, które jest jednocześnie zapisem emocji i próbą rozmowy z własnym wnętrzem? Odpowiedź na to pytanie przynosi wystawa Tomasza Jakuba Sysły „spójrz do środka Siebie”, którą do 12 listopada będzie można oglądać w foyer Impart Centrum przy ul. Piłsudskiego 19. A sam artysta mówi: „To jak zanurzyć się w swoich emocjach i wydobyć je na zewnątrz bez lęku, przenieść na płótno całą prawdę o sobie”. Wystawę mogą zwiedzać posiadacze biletów na wydarzenia w Impart Centrum w dniu i godzinach ich odbywania się oraz wszyscy chętni w terminach: 27.09, 5.10, 18.10, 19.10 i 2.11 w godz. 16–18.

Polskie komputery urodziły się nad Odrą w ELWRO

W założeniu mieli produkować telewizory, ale nic z tego nie wyszło. Skonstruowali za to jeden z pierwszych polskich komputerów. Nieistniejące już Wrocławskie Zakłady Elektroniczne – w skrócie ELWRO, mają w mieście swój skwer, a nawet pomnik. Odsłonięto go dokładnie 10 lat temu – 17 września 2015.

Maciej Wołodko

– To była wizytówka Wrocławia kiedyś – wspomina Bogdan Safader, niegdyś pracownik ELWRO i jeden z inicjatorów upamiętnienia zakładów.

Model Odra 1001

W lutym 1958 roku na szczycie Ślęży uruchomiono wysoki na ponad 130 m maszt radioowo-telewizyjny. W mieście zaczęto przygotowywać się do otwarcia ośrodka telewizyjnego. Problem polegał na tym, że... nie było telewizorów. W marcu 1958 inż. Stefan Ryłski ze Społecznego Komitetu Budowy Wrocławskiego Ośrodka Telewizyjnego napisał w tej sprawie list do wicepremiera Piotra Jaroszewicza. I – udało się!

W zakładach nie powstał ani jeden telewizor. Wrocławscy inżynierowie skonstruowali... komputer. Nazywał się Odra 1001.

Sprzęt cyfrowy

Pierwsze konstrukcje: Odra 1001 i Odra 1002 nie doczekały się seryjnej produkcji. Wrocławskie zakłady stały się jednak wiodącym przedsiębiorstwem tej branży. Produkowały maszyny cyfrowe,

Co zakodował na swoim liczydłe krasnal Elwruś? Przyjdźcie i spróbujcie odczytać

kalkulatory, komputery osobiste i dla przemysłu. Zakłady ELWRO nie przetrwały transformacji ustrojowej. W 1993 roku nowy właściciel zamknął fabrykę.

Skwer przy ul. Grabiszyńskiej

W 2015 roku dzięki staraniom byłych pracowników w rejonie

byłych obiektów elwrowskich przy ul. Grabiszyńskiej odsłonięto pamiątkowy obelisk. Jego forma – obeliski kojarzą się ze sztuką cmentarną – nie jest dziełem przypadku.

Jak wspomina Bogdan Safader, ówczesna plastyk miejska zaproponowała projekt, miała jednak

jedno zastrzeżenie. Niech tam nie będzie żadnych dat urodzin i dat zgonu. Tak też się stało.

Za jedno „u” – Elwruś

Na pomniku możecie odczytać także napis: „Polskie komputery rodziły się w ELWRO”. Napis miał brzmieć inaczej: „Polskie

komputery urodziły się w ELWRO”. Jeden z warszawskich donatorów nalegał jednak, by... skreślić „u”. Pracownicy ELWRO machnęli ręką, skreślili „u”, a za dodatkowy datek postawili krasnal. Tego samego roku, 2015, skwer, na którym stoi obelisk, oficjalnie otrzymał nazwę skweru ELWRO.

Produkcja komputerów Odra 1305, sierpień 1971

Odsłonięcie pomnika we wrześniu 2015 roku

OLEKSANDR POLIAKOVSKY (1), TOMASZ WALKÓW (1), ARCH. BOGDAN SAFADERA (1)

We Wrocławiu szkolny WF na rolkach i łyżwach

Trenerka i uczniowie podczas zajęć, rolnowisko przy Wejherowskiej

Ruszyła kolejna edycja organizowanego od lat w naszym mieście projektu „Spartan dla szkół” – czyli bezpłatnej nauki lub doskonalenia umiejętności w jeździe na rolkach i łyżwach dla wrocławskich uczniów. Wszystko to w ramach lekcji wychowania fizycznego.

Paulina Krawczyk

Podczas zajęć, które odbywają się w obiektach WCT Spartan, uczniowie mają zapewniony niezbędny sprzęt, a nad ich bezpieczeństwem i postępami czuwają doświadczeni instruktorzy.

„Spartan dla szkół” to całoroczny program edukacyjno-sportowy, realizowany przez WCT Spartan we współpracy z Departamentem Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia. Przez pierwsze 5 miesięcy roku szkolnego uczniowie uczą się jazdy na rolkach, a przez kolejne pięć – na łyżwach. Zajęcia odbywają się na profesjonalnych obiektach

WCT Spartan – trzech rolnowiskach (przy ul. Wejherowskiej, ul. Spiskiej, ul. Jaksonowickiej) oraz na lodowiskach.

W tym roku padł już rekord uczestników – ok. 140 tys. dzieci, a będzie więcej, bo cały czas szkoły dopisują się do projektu.

Promocja zdrowia i aktywności fizycznej to jeden z fundamentów wrocławskiej edukacji. Miasto od lat wspiera dzieci i młodzież w budowaniu dobrych nawyków, oferując im atrakcyjne formy zajęć sportowych. Uczniowie już uczestniczą w zajęciach – i jak sami mówią – jest to świetny pomysł.

W czwartek 18.09 na rolnowisku przy ul. Wejherowskiej mogliśmy zobaczyć, jak im idzie.

– Bardzo podoba mi się taka forma lekcji WF-u. Daje to nam taką odskocznnię od typowych zajęć w szkole, jak np. gra w koszykówkę czy siatkówkę – nie kryje Szymon Harłodziński, jeden z uczniów Elektronicznych Zakładów Naukowych przy ul. Braniborskiej we Wrocławiu. – Takie urozmaicenie lekcji zachęca do spędzania aktywnego czasu. To moja pierwsza styczność z rolkami, zresztą również moich kolegów, ale mamy tu instruktorów, którzy pomagają i coraz lepiej nam idzie – zapewnia.

GRZEGORZ RAJTER

Cała Polska w cieniu Lwów z Dolnego Śląska

Lions Wrocław zdobyli tytuł mistrza Polski w futbolu australijskim. Lwom udało się to bez choćby jednej porażki. Lions to jedyna drużyna seniorów, która obroniła tytuł mistrza kraju dla Wrocławia w sezonie 2025. Teraz czas na Ligę Mistrzów.

Michał Kurowicki

W sezonie 2025 ligi futbolu australijskiego AFL Polska rozegrano pięć rund. W rozgrywkach występowały cztery drużyny: Lions Wrocław, Warsaw Bisons, Silesia Miners i Poznań Thunder. Zawodnicy drużyny ze stolicy Dolnego Śląska obronili tytuł mistrza Polski, wygrywając wszystkie mecze sezonu.

Lwy wygrały ostatni turniej

Każdy turniej odbywał się w innym mieście. Wrocławski rozegrano w czerwcu na boisku na Ołtaszynie. Ostatni – 20.09 w Bytomiu. Tam wrocławskie Lwy pokonały inne drużyny i przypieczętowały zdobycie tytułu mistrza kraju. – Zadaniem postawionym przez trenera naszej drużyny Australijczyka Jeremiego Coombe było zdobycie tytułu mistrza Polski bez straty nawet jednego meczu w całym sezonie. I tego udało się nam dokonać! –

Lions Wrocław świętują zdobycie mistrzostwa Polski w sezonie 2025, w którym wygrali wszystkie mecze

mówi Grzegorz Płuziński, prezes Lions Wrocław.

W Bytomiu Wrocław Lions zmierzyli się najpierw z Warsaw Bisons i zwyciężyli 59:13. Wynik pokazał siłę naszej drużyny, którą zespół systematycznie budował przez cały sezon, trenując regularnie na Polach Marsowych. W kolejnym meczu Lwy pokonały Silesię Bytom 52:15. W ostatnim spotkaniu wrocławianie wygrali z Poznań Thunder aż 70:1.

Możesz trenować z Lwami

Plany Lions Wrocław na najbliższy czas to krótki odpoczynek po sezonie. Treningi jednak odbywać się będą niemal w każdą jesienną środę. Później zaczną się przygotowania do występów w Lidze Mistrzów, w której Lwy wystąpiły w kwietniu 2025 roku w Lyonie. Plany ligi AFL Polska to wspieranie rozwoju nowych drużyn oraz koordynacja i ułatwianie współpracy istniejących zespołów.

– Śledźcie nasze social media i wpadnijcie na trening! Klimat, ludzie i sam sport to niesamowita mieszanka fitnessu, zabawy i wspólnoty – zachęcają mieszkańców wrocławskie Lwy. – Umiejętności wymagane, żeby zacząć trenować, to w zasadzie bieganie. Resztę opanujecie podczas treningu. Więcej informacji o treningach futbolu australijskiego na Polach Marsowych można znaleźć na stronie Lions Wrocław na Facebooku.

Śląsk zaczyna rywalizację w Eurocup

Po czterech miesiącach wracają koszykarskie emocje. Najpierw wystartują europejskie rozgrywki w ramach pucharu Eurocup. WKS Śląsk w pierwszym meczu zagra z litewską drużyną Neptunas Kłajpeda. Początek spotkania 30.09 o godz. 19 w Hali Stulecia.

Prezentacja drużyny Śląska Wrocław przed sezonem ligowym (31.08)

Michał Kurowicki

Koszykarscy kibice na początek zobaczą Śląsk występujący w Eurocup. Pierwszy mecz 30.09 z litewskim Neptunas Kłajpeda. Krajowe rozgrywki w ramach Orlen Basket Ligi wystartują później. WKS pierwszy mecz zagra na wyjeździe 4.10 z Energą Trefl Sopot. Pierwsze spotkanie u siebie dopiero 25.10 z Arką Gdynia.

Dla Śląska będzie to kolejne podejście do występów w EuroCup. W poprzednich edycjach nie szło mu najlepiej. WKS nigdy nie wyszedł ze swojej grupy. W sumie zaliczył aż 46 przegranych, przy jedynie sześciu zwycięstwach. Miejmy nadzieję, że tym razem będzie lepiej. Rywalizacja w fazie grupowej rozpocznie się 30.09. Zakończy się 11.02.2026 roku.

Śląsk zagra 18 meczów. Te spotkania zapowiadają się najciekawiej:

- Śląsk – Neptunas Kłajpeda, litewska koszykówka we Wrocławiu – 30.09
- Śląsk – Umana Rayer Wenecja, ćwierćfinalista włoskiej ekstraklasy – 29.10
- Śląsk – Bahcesehir Stambuł, Mateusz Ponitka we Wrocławiu – 18.11
- Śląsk – Baxi Manresa, hiszpańscy czarodzieje we Wrocławiu – 17.12
- Śląsk – Olimpia Ljubljana, mistrz Słowenii we Wrocławiu – 10.02.2026.

Dostępne są już bilety na mecz WKS Śląsk – Neptunas Kłajpeda. Wejściówki dostępne są na stronie Abilet.

Tydzień w skrócie

Trzecie zwycięstwo z rzędu **Śląska Wrocław**. W 10. kolejce Betclit 1. Ligi wrocławianie wygrali w Siedlcach z Pogonią 3:2. Wynik otworzył Damian Warchol w 29. minucie, ale po pierwszej połowie było 1:2 dla gospodarzy. Wyrównał Przemysław Banaszak w 85. minucie. Decydującego gola strzelił kilka chwil później 19-letni rezerwowy Michał Rosiak. Z bilansem 6-2-2 Śląsk jest wiceliderem tabeli z 2-punktową stratą do Wisły Kraków.

Po przekonującym zwycięstwie w Warszawie z AZS-em UW **piłkarze ręczni Śląska** zagrali pierwszy w sezonie Ligi Centralnej mecz w hali Orbita. Po pierwszej połowie przegrywali ze Stalą Gorzów 12:15. W drugiej odrobili niedużą stratę. Remis po 28 trzeba było rozstrzygnąć rzutami karnymi. Lepsi byli goście – 3:4. Najwięcej bramek dla gospodarzy (po 5) rzucili Mateusz Wychowaniec, Kacper Okapa i Patryk Niedzielenko.

WYDARZENIA SPORTOWE

żużel

PGE Ekstraliga (o 3. miejsce), 27.09, godz. 20.30, **GKM Grudziądz – Sparta Wrocław**, Eleven Sport 1

piłka nożna

Betclit 1. Liga, 26.09, godz. 20.30, Tarczyński Arena, **WKS Śląsk Wrocław – Polonia Warszawa**, TVP Sport

piłka ręczna

Liga Centralna, 27.09, godz. 19, SMS ZPRP I Kielce – **Śląsk Wrocław**

koszykówka

BKT Eurocup, 30.09, godz. 19, Hala Stulecia, **WKS Śląsk Wrocław – Neptuny Kłajpeda**

NNEKA gwiazda soul 27.09, Stary Klasztor

Porównywana do Lauryn Hill i Eryki Badu autorka międzynarodowego hitu „Heartbeat” NNEKA EGBUNA wystąpi 27.09 godz. 20 w Sali Gotyckiej w Starym Klasztorze. Nigeryjska piosenkarka przyjeżdża na zaproszenie Ethno Jazz Festival. Bilety od 158 zł na www.biletyna.pl.

LZS Silesia Szymanów zaprasza na mecz 27.09

Wpadajcie w godz. 11-18 na Silesia Arenę, ul. Lotnicza 51 w Szymanowie na 15-lecie klubu. Będzie mecz z PKS Augustyn Wrocław, atrakcje dla dzieci i dorosłych, strefa gastronomiczna. Po raz pierwszy zabrzmie hymn klubu „Naprzód, Silesio!”. Wstęp dla wszystkich gości – wolny.

Taraxacum. Warsztaty z malarstwa 4.10

Chcesz samodzielnie stworzyć z roślin farby akwarelowe i namalować nimi dzieło wielkości znaczka pocztowego? Zapisz się na warsztaty Bianki Patricii Isensee: edukacja@muzeum.wroclaw.pl i przyjdź 4.10 godz. 10 do Muzeum Poczty i Telekomunikacji, ul. Krasińskiego 1. Koszt: 70 zł.

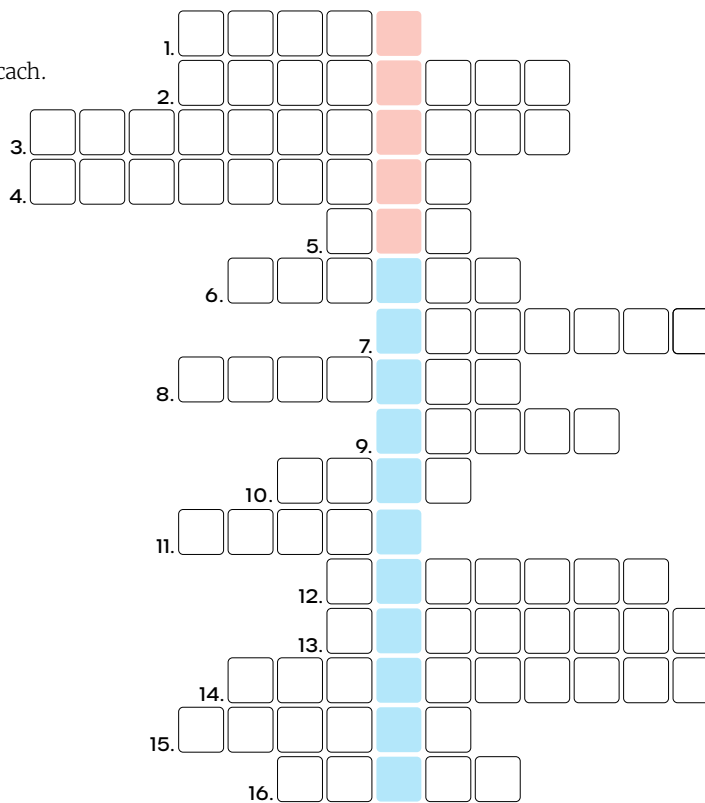
Koncert B&B Project 19.10 w Bielanych Wr.

Zespół B&B Project popularyzuje tradycyjne instrumenty – bandurę i akordeon guzikowy – w nowoczesnych aranżacjach. Ich muzyka łączy elementy folkloru, klasyki i muzyki współczesnej. Niedziela 19.10 godz. 20, ATM, ul. Dwa Światy 1, Bielany Wr. Bilety od 94 zł na www.biletyna.pl

KRZYŻÓWKA NUMERU 247

1. Cysterski, miał siedzibę w Lubiążu.
2. Są największą atrakcją kościoła Podwyższenia Krzyża Świętego w Żelowicach.
3. Jezioro zaporowe na Bystrzycy.
4. Styl, w którym zbudowano kościół św. Trójcy w Żórawinie.
5. Rychtalski w gminie Międzybórz.
6. Patron romańskiej rotundy w Strzelinie.
7. Najwyższe wzniesienie Wzgórz Strzelińskich.
8. Neogotycki pałac w Szczodrem.
9. Ptak, który znajduje się na pomniku postawionym z okazji 1000-lecia Państwa Piastowskiego.
10. „... swoi” – film, który powstawał także w Dobrzykowicach.
11. Potoczna nazwa Wzgórz Trzebnickich, pochodząca od zwierzęcia, które lubi chodzić własnymi drogami.
12. Miasto trzech wież na północ od Wrocławia.
13. Miejscowość z Muzeum Powozów.
14. Rodzaj biblioteki znajdującej się w bazylice św. Jana Apostoła w Oleśnicy, założonej przez księcia Karola II Podiebradowicza.
15. Park w Nadolicach Wielkich.
16. Znaleziony w Środzie Śląskiej.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **247.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi cze-

kamy do **1.10** do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **8.10**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru tel. **71 776 71 00**.

UWAGA! Wg regulaminu wygrywa ten, kto wyśle SMS-a jako pierwszy, przedostatni lub ostatni.

W tym wydaniu do zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w numerze 245 (hasło: Skrzaci czas) zostali panowie: Paweł (bluza), Bartłomiej (workoplecak) i Piotr (butelka). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19
(konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Grzebińska

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA

Gmina Wrocław